

SOLI DEO GLORIA

Solas

číslo 30

jar 2016

zjednotený ...

A photograph of a vineyard. In the foreground, there are several clusters of green grapes hanging from a vine with large, lobed leaves. The background is filled with tall, green grasses and other foliage, creating a dense, natural setting.

**Lebo všetci,
ktorí ste pokrstení v Krista,
Krista ste obliekli.**

Galatským 3:27

Chcem spievať o tom prameni

Chcem spievať o tom prameni,
čo z Ježišových rán
vytryskol hriechom zraneným:
do všetkých prúdi strán.

Zbor:

*Ja viem, že prameň vzácny ten
i pre mňa vyprýštil:
aj za mňa zomrel Spasiteľ
a moje rany zmyl.*

Na kríži v chvíli poslednej
ho lotor vierou zrel:
keď prosil, získal spasenie,
do nebies raja šiel.

Zbor:

Keď príde k cieľu moja púť
a vojdem v nebies chrám,
za lásky Tvojej spásny prúd
Ti vrúcnu vďaku vzdám.

Zbor:

Spevník Duchovné piesne, Nitra 1987, pieseň č. 191.

Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.

obsah

Chcem spievať o tom prameni	1	Videli, ale neuverili	17
Proctvo o narodenom Ježišovi	2	Čo Písmo učí o krstoch – úvod	19
Abrahám v Liste Rímskym	4	Ako vykopať studňu na púšti	26
Duchovné predesenie	8	Prvý a druhý Adam	33

Proroctvo o narodenom Ježišovi

„A hľa, bol v Jeruzaleme človek, ktorému bolo meno Simeon. Bol to človek spravodlivý a pobožný, očakávajúci potešenie Izraelovo, a Svätý Duch bol na ňom. A bolo mu zjavené od Svätého Ducha, že neuzrie smrti prv, ako by uvidel Krista Pánovho. A prišiel v Duchu do chrámu. A keď uvodili rodičia dieťaťko Ježiša, aby vzťahom na neho urobili podľa obyčaje zákona, vzal ho na ramená a dobrorečil Bohu a povedal: Teraz prepúšťaš svojho služobníka, Samovládca, podľa svojho slova, v pokoji, lebo moje oči videli tvoje spasenie, ktoré si pripravil pred tvárou všetkých ľudí, svetlo na zjavenie národom a slávu svojho ľudu Izraela. A Jozef a jeho matka sa divili tomu, čo sa hovorilo o ňom. A Simeon ich požehnal a povedal Márii, jeho matke: Hľa, tento je položený na pád a na povstanie mnohých v Izraelovi a na znamenie, ktorému budú protirečiť – aj tvoju vlastnú dušu prenikne meč – aby boli zjavené myšlienky z mnohých srdc.“

Lukáš 2:25-35

Simeonovo proroctvo

Simeon bol muž z izraelského národa, ktorý bol pobožný a očakával „potešenie Izraelovo“. Čo to vlastne očakával? Čo malo potešiť izraelský národ? Potešením nemal byť nikto iný, nikto menší, než Bohom pripravený a od vekov sľubovaný a prorokovaný Spasiteľ, Kristus. Simeon ako Abrahámov potomok Spasiteľa skutočne aj očakával, z čoho je zrejmé, že mal abrahámovskú vieru, vieru v prichádzajúceho Spasiteľa. Simeon bol šťastný muž, pretože žil už v generácii, v ktorej sa Boží sľub mal vyplniť. Simeon bol zvláštnym jedinečným spôsobom prorok, pretože po približne 400 rokoch prorockého ticha v izraelskom národe mu Boh dal prorocké zjavenie. Už z tohto môžeme vidieť, že sa v dobe Simeona deje niečo zvláštne, výnimočné, jedinečné.

Na Simeonovi bol Svätý Duch, ktorý mu zjavil, že nezomrie skôr, ako by uvidel na vlastné oči Spasiteľa. To, čo izraelský národ – tá časť z neho, čo

mala vieru v zaslúbenia dané otcom (Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi) – storočia očakával a vyhlíadal, mal Simeon zažiť. Božie sľuby zoslania Spasiteľa sa teraz naplňali. Svätý Duch priviedol Simeona do chrámu práve v tom momente, keď Jozef s Máriou tam priniesli Ježiša, aby vyplnili všetko, čo je nariadené v Mojžišovom zákone (Lukáš 2:22-23).

Simeon dostal od Boha prorocké slovo. Toto zjavené Božie slovo vyriekol, keď v chráme vzal Ježiša ako malé dieťaťko na svoje ruky. Simeon povedal, že jeho oči videli Božie spasenie, ktoré Boh pripravil pred tvárou všetkých ľudí. Boha oslovil titulom „Samovládca“. Tým jasne vyjadril, že Boh má všetku vládu a učiní všetko, čo si zaumienil. Spasenie je jeho dielo, On ho „pripravil“. Pripravil ho pred tvárou všetkých ľudí a verejne ho ohlásil. Neskryl ho a neurobil tak, že by ho poodhalil iba niektorým vyvoleným. Oznamoval ho všetkým ľuďom, aby všetci mohli byť spasení.

Simeon prorocky povedal, že Ježiš je Kristus, je tým spasením, ktoré je svetlom na zjavenie všetkým národom. Kristus nebol poslaný do izraelského národa, aby spasil len Izrael. Boh zjaviťelsky odkrýva, že spasenie je pre všetky národy – je aj pre pohanov, ktorých Boh dovtedy nechal chodiť po ich cestách (Skutky 14:15-17), ktorí boli dovtedy ďalekí, boli v tme (1. Petrov 2:10) a boli cudzí zmluvám a zaslúbeniam, nemajúci nádeje a bez Boha na svete (Efezským 2:12). Aká radostná je táto správa pre nás, ktorí sme z pohanov.

Simeon prorocky vyriekol, že Ježiš je Kristus, sláva svojho ľudu, Izraela. Kristus skutočne mal byť slávou izraelského národa. Izraelský národ však Spasiteľa odmietol, vydal ho pohanom a ich rukou ukrižoval a prebodol. Napriek tomu platí, že Kristus je slávou svojho ľudu. Skutočným Božím ľuďom sú všetci tí, ktorí Kristovi patria skrze vieru, je to Cirkev zo Židov i pohanov. To je ten pravý, skutočný Izrael, Boží ľud (Rímskym 9:6).

Boh však pri tejto príležitosti vyriekol prorocky cez Simeona aj tvrdé slová: *Hľa, tento je položený na pád a na povstanie mnohých v Izraelovi a na znamenie, ktorému budú protirečiť*. Napriek tomu, že Boh oznámil svoje spasenie verejne, aby bolo známe všetkým ľuďom a všetkým národom, aby všetci ľudia zo všetkých národov v Spasiteľa uverili a boli spasení, oznámil aj to, že mnohí neuveria, spasenie odmietnu, na Kristovi sa potknú a padnú, jeho dielu spásy budú protirečiť. Spolu s tým Boh oznámil aj to, že budú mnohí aj v izraelskom národe, ktorí na tom základe spásy, ktorým je Kristus, povstanú a budú spasení.

Uholný kameň – kameň úrazu a pohoršenia

„Preto je aj napísané v Písme: Hľa, kladom na Sione uholný kameň vyvolený, drahocenný, a ten, kto verí naň, nebude zahanbený. Teda vám veriacim česť, ale neposlušným kameň, ktorý zavrhlí stavitelia, práve ten sa stal uholnou hlavou a kameňom úrazu a skalou pohoršenia, im, ktorí sa urážajú na slove súc neposlušní, na čo sú aj určení. Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud, určený byť Božím vlastníctvom, aby ste zvestovali cnosti toho, ktorý vás povolal zo tmy do svojho predivného svetla, ktorí ste kedysi neboli ani ľuďom, ale teraz ste ľud Boží; ktorí ste neboli dostali milosrdenstva, ale teraz ste dostali milosrdenstvo“ (1. Petrov 2:6-10).

Kristus je kameň uhla (1. Petrov 2:6), základný kameň spasenia, základotvorný prvok stavby, ktorou je chrám Boží, telo Kristovo, Cirkev. Kto verí v Krista, nebude zahanbený, vezme (prijme) všetky požehnania, ktoré idú až do večného života a nikdy nepominú. Pre veriacich je Kristus ctou a slávou. Veriaci v Ježiša Krista ako Spasiteľa sú vyvoleným rodom (skutočným Božím ľuďom a Božím vlastníctvom), sú kráľovským kňazstvom, svätým národom, sú povolaní z tmy (stav bez Boha na svete) do svetla (do priamej Božej prítomnosti).

Kristus je zároveň aj kameňom úrazu a skalou pohoršenia – pre tých, ktorí Krista odmietajú, ktorí protirečia jeho dielu vykúpenia a jeho zástupnej obeti na kríži, ktorí v neho neveria, v čom spočíva ich neposlušnosť. Títo neposlušní Krista odvrhli, pretože majú svoje vlastné predstavy o tom, ako prísť k Bohu a získať večnosť. Urážajú sa na slove

evanjelia, na slove kríža, pohoršujú sa. Neveria!

„Ako je napísané: Hľa, kladiem na Sione kameň úrazu a skalú pohoršenia, a nikto, kto verí naň, nebude zahanbený“ (Rímskym 9:33). Sme pozvaní, aby sme uverili v Ježiša Krista. Kto uverí, nebude zahanbený. Ale prečo sa stal Pán Ježiš kameňom úrazu, na ktorý niektorí narazili? „Prečo? Preto, že nie z viery, ale ako zo skutkov zákona ho hľadali. Narazili na kameň úrazu“ (Rímskym 9:32). Ku Kris-

tovi ako uholnému kameňu nemôžeme prísť ako „dobrí ľudia“ (samospravodliví), ktorí si u Boha niečo zaslúžia, ktorí si môžu niečo nárokovať na základe vlastnej spravodlivosti. Ku Kristovi ako uholnému kameňu musíme prísť ako kajúnci hriešnici, ktorí si okrem Božieho hnevu, spravodlivého Božieho súdu a zatratenia nič iné nezaslúžia, avšak súčasne ako tí, ktorí veria vo vykúpenie zo svojich hriechov a spásu prostredníctvom Ježiša Krista.

Peter Vajda

Abrahám v Liste Rímskym

V tretej kapitole Listu Rímskym sa stretávame so zásadným problémom človeka, ktorým je jeho hriech a skazenosť. Kvôli ním sa žiadny človek nemôže dostať k Bohu. Žiadny človek nedosahuje spravodlivosť, ktorá by pred Bohom obstála. Preto Boh všetkých kvôli hriechu odsúdil.

Ďalej v tejto kapitole čítame, že zákon v otázke spravodlivosti človeka nemohol nič urobiť, lebo zákon len ukázal, že sme hriešni. Vo verši 21 v 3. kapitole sa zrazu dozvedáme, že Boh zjavil svoju spravodlivosť, ktorá je bez zákona. Bol to Kristus, ktorý na kríži zaplatil za náš hriech. Božia zjavená spravodlivosť bez zákona je Kristova spravodlivosť pripočítaná každému, kto verí v Kristovo vykupiteľské dielo. Pavol ďalej hovorí: *„Kde je potom chvála človeka? Je vylúčená...“* (Rímskym 3:27). A tak teraz nie je možné chváliť sa pred Bohom, lebo nemáme nič, čím by sme sa chválili. Ak veríme v Krista, sme pred Bohom spravodliví, ale to všetko je len z Božej milosti. Pavol toto vysvetľuje v 4. kapitole na príbehu Abrahámovho života a jeho viery:

Čo teda povieme o Abrahámovi, o svojom praotcovi, že čo našiel podľa tela? Lebo ak bol Abrahám ospravedlnený zo skutkov, má sa čím chváliť, ale nie u Boha. Lebo veď čo hovorí Písmo? A Abrahám uveril Bohu, a bolo mu to počítané za spravodlivosť.

Tomu však, kto robí skutky, nepočíta sa mzda podľa milosti, ale podľa podľžnosti. Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľňuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť.

Rímskym 4:1-4

Niet pochýb, že v zbore v Ríme najmä Židia verili, že Abrahám bol pred Bohom ospravedlnený, že ho Boh prehlásil za spravodlivého. Pred nami vyvstáva otázka: *Ako bol Abrahám ospravedlnený? (Ako sa Abrahám stal spravodlivým?)*

Pavol si dal za cieľ ukázať, že Abrahám nebol ospravedlnený zo skutkov tela (zo skutkov zákona) – a toto objasňuje vo veršoch 2 a 3. Ak by Abrahám aj mal také dobré skutky, mal by sa čím chváliť, ale nie pred Bohom. Pavol hovorí, že Abrahám pred Bohom nemal nič, čím by sa mohol pochváliť. V jeho živote nebolo nič, čo by ho ospravedlnilo. Chvála človeka je úplne vylúčená, lebo Boh ospravedľuje z viery (Rímskym 3:25-28). Čo teda hovorí Písmo o Abrahámovej spravodlivosti?

Hovorí, že Abrahámovi bola spravodlivosť pripočítaná. Abrahám uveril Bohu a jeho zaslúbeniam a bolo mu to počítané za spravodlivosť: *„Lebo veď čo hovorí Písmo? A Abrahám uveril Bohu, a bolo mu to počítané za spravodlivosť.“* (4:3) a to je skutočne citát z 1. Mojžišovej 15:6. Uveril tomu, čo mu Boh zaslúbil o veľkom národe a Boh mu jeho vieru počítal za spravodlivosť. Nie zo skutkov, ale z viery je ospravedlnenie, a to je jasne povedané v ďalšom verši: *„Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť.“* (verš 5).

Pavol vo veršoch 4:1-8 vysvetľuje, že spasenie je celé z milosti – a tak to bolo aj s Abrahámom. Je to viera v Boha, ktorý ospravedľuje bezbožného. Doktrína o úplnom spasení z milosti, pravda Biblie o spasení, ktoré je zdarma, bez akéhokoľvek skutku, je úplne opačná vo vzťahu k našej ľudskej prirodzenosti. My

chceme niečo robiť, chceme si spasenie zarobiť (zaslúžiť). Chceme povedať, že sme to my, ktorí sme pre spasenie urobili všetko, čo bolo potrebné. Ale všetko, čo je podľa Biblie pre spasenie nevyhnutne potrebné, je viera v evanjelium Spasiteľa Ježiša Krista. Samozrejme, že budeme odmenení za to, čo sme urobili v mene Ježiša Krista, ale naše ospravedlnenie je úplne závislé len od neho, a nezávisí od našich skutkov.

Aby Pavol potvrdil to, čo práve povedal, ako ďalší príklad uvádza Dávida: *„<<Žalm Dávidov, vyučujúci.>> Blahoslavený je ten, komu je odpustené prestúpenie, ktorého hriech je prikrýť! Blahoslavený človek, ktorému Hospodín nepočíta neprávosti, a v ktorého duchu nieto ľsti.“* (Žalm 32:1-2).

Poznáme okolnosti napísania tohto žalmu. Dávid sa pozrel na Batšebu a zatúžil po nej. Neskončilo to len pri žiadosti, svoju žiadosť aj naplnil a upadol do hriechu – spáchal cudzoložstvo.

V obetnom systéme sa nič nehovorí o obeti za cudzoložstvo. Na Dávidov prípad sa preto nevzťahovalo žiadne zákonné vyrovnanie. Za cudzoložstvo bola smrť ukameňovaním. Ale Dávid v Žalme 32 hovorí o tom, aký šťastný je človek, ktorého hriechy sú odpustené. Ako to je možné? O čom to vlastne hovorí? Hovorí o tej istej spravodlivosti, ktorú dostal Abrahám. O spravodlivosti, ktorá je cudzia jemu samému. Dávid veril v Boha a jeho milosrdenstvo (čítaj verše 3-5 Žalmu 32). Dúfal v Hospodina a On sa nad ním zmiloval: *„Bezbožný človek má mnoho bolestí, ale toho, ktorý sa nadeje na Hospodina, obklúči milosť.“* (verš 10). A tak, ak aj ty uveríš v Ježiša Krista a jeho dielo vykúpenia a uveríš tomu,

že nezáleží na tom, čo všetko si spáchal, bude ti pripočítaná spravodlivosť Ježiša Krista. Bude ti dané to, čo nie je tvoje. Táto pripočítaná spravodlivosť nie je za niečo, čo by človek urobil. Vidíme to na Abrahámovi rovnako ako aj na Dávidovi.

Požehnanie, o ktorom Dávid hovorí, sa vzťahuje len na tých, ktorí majú právo obriezky? Pavol odpovedá: „Nie, pretože viera bola počítaná Abrahámovi za spravodlivosť, a k tomu došlo vtedy, keď ešte nebol obrezaný (1. Mojžišova 15:6). Obrezaný bol až potom, keď už bol ospravedlnený – obriezka mu bola znamením spravodlivosti z viery (čítaj Rímskym 4:9-12). Je zjavné, že Abrahámovi nebola spravodlivosť pripočítaná kvôli obriezke, ale kvôli viere samotnej. Obriezka je len znamenie, že Abrahám bol uznaný za spravodlivého.

Podobné je to aj dnes v kresťanskej cirkvi. Bol som pokrstený až po tom, ako som uveril, a to na znamenie toho, že už som veriaci, Krst bol verejným oznámením toho, že som uveril v Ježiša Krista a toho, že som ospravedlnený z viery.

Abrahám je otcom tých, ktorí veria

Tak ako Abrahám nebol ospravedlnený kvôli obriezke, tak ani nie je automaticky prehlásený za spravodlivého ten, kto je obrezaný, pretože spravodlivosť nie je z obriezky. Aj neobrezaní sú zachránení práve tak, ako bol zachránený Abrahám: Vierou a iba vierou!

„*Lebo nie skrze zákon bolo dané Abrahámovi alebo jeho semenu zaslúbenie, že bude dedičom sveta, ale skrze spravodlivosť viery.*“ (Rímskym 4:13). Čo tento a predchádzajúce verše tejto kapitoly hovoria o ospravedlnení? To, čo sa v nich hovorí, súhrnne znamená,

že nie sme ospravedlnení z obradov, sviatosti, zo skutkov tela (zo skutkov zákona, z dodržiavania zákona a rôznych ľudských nariadení).

Som presvedčený, že keď tu Pavol hovorí o dodržiavaní zákona, nehovorí len k Židom. Adresuje to každému, kto si myslí, že môže dosiahnuť spravodlivosť tým, že robí pre Boha dobré skutky podľa zákona. Pavol to vysvetľuje takto: „*Lebo ak sú dedičmi tí, ktorí sú zo zákona, vtedy je vyprázdnená viera a zmarené je zaslúbenie. Lebo zákon pôsobí hnev; lebo tam, kde nieto zákona, niet ani prestúpenia. Preto z viery, aby bolo podľa milosti, aby bolo zaslúbenie pevné všetkému semenu, nie len tomu zo zákona, ale aj tomu z viery Abrahámovej, ktorý je otcom všetkých nás*“ (Rímskym 14:14-16). Zaslúbenie dané Abrahámovi, že bude dedičom sveta (4:13), mu bolo dané skrze vieru, nie kvôli čineniu skutkov zákona. Ak niekto chce dosiahnuť naplnenie Božích zaslúbení dodržiavaním zákona, míňa sa cieľa, lebo *ak sú dedičmi tí, ktorí sú zo zákona, vtedy je vyprázdnená viera a zmarené je zaslúbenie.*

Je aj druhá príčina, prečo ospravedlnenie nie je zo zákona. Je to preto, lebo zákon prináša hnev. Zákon nikdy nebol určený (zamýšľaný) k tomu, aby zachránil. Teda, čo je účel zákona? Odkrýva náš hriech. Zákon hovorí: Toto a toto máš robiť. Prostredníctvom zákona si človek uvedomuje Božie pravidlá, Božie požiadavky. Keď človek sám seba posudzuje na základe zákona, zisťuje, že porušil všetky Božie pravidlá a potom si uvedomí, že kvôli tomuto je pod Božím hnevom a súdom. Všetko, čo robí zákon, je to, že na človeka privádza Boží hnev. Ukazuje mi, že si zaslúžim Boží súd.

Odsudzuje ma znova a znova: Si vinný a budeš odsúdený pre svoj hriech.

Vidíme, že zákon by jednak zmaril Božie zaslúbenie a jednak prináša len Boží hnev. Tak ako je napísane v Liste Galatským: „*A Písmo predvídajúc, že Boh z viery ospravedľňuje pohanov, predzvestovalo Abrahámovi: Požehnané budú v tebe všetky národy. A tak teda tých, ktorí sú z viery, žehná Boh s veriacim Abrahámom. Lebo všetci, koľko ich len je zo skutkov zákona, sú pod zlorečenstvom. Lebo je napísané, že zlorečený je každý, kto nezotrváva vo všetkom, čo je napísané v knihe zákona, aby to činil.*“ (3:8-10). Čo nám to hovorí? Ak nechcem byť zlorečený, ale chcem byť

ospravedlnený zo zákona, potom by som mal každý deň, celý svoj život, každú sekundu dodržiavať celý zákon. To sa ale nikomu nepodarí. Je to beznádejné – a to je to, čo má zákon dosiahnuť. Cieľom zákona je ukázať na odsúdenie. Dodržať celý zákon sa ani jednému z nás, ľudí z prachu zeme, nepodarí. A ak si myslíš, že sa to dá, že sa to podarí tebe, potom klameš sám seba.

Ale ak uznáš, že nemáš žiadnu nádej a v tejto beznádeji sa vo viere obrátiš k Ježišovi Kristovi, ktorý jediný naplnil celý zákon a všetko to, čo si ty naplniť nemohol, budeš zachránený, bude ti pripočítaná Kristova spravodlivosť.

Pavol vo 4. kapitole Listu Rímskym hovorí, že povinnosťou zákona bolo ukázať nám štandard, nie nás zachrániť. Záver zhrňuje vo verši 16: „*Preto z viery*“. Hovorí: Ospravedlnenie musí byť z viery, nemôže byť zo skutkov, nemôže byť zo zákona. A prečo je z viery? Aby to bolo podľa milosti. Aby bolo darom, ktorý je zdarma, nie niečím, čo si zaslúžiš. Preto z viery, aby ospravedlnenie bolo z milosti a úplne zdarma, aby bolo zaručené a pevné, isté, a aby ho žiadny človek nemohol zmeniť. Kto si môže byť istý takýmto ospravedlnením? Celé semeno: *aby bolo zaslúbenie pevné všetkému semenu* (verš 16) – teda všetci, ktorí sú Abrahámovým duchovným semenom. Nie je to pre jednu rasu, pre jeden národ. Nie je to len pre tých, ktorí sú obrezaní, ale je pre tých, ktorí veria, ktorí sú z viery – verše 17 a 18.

Toto je spasenie. Je to Boží dar, ktorý je zdarma – aj pre Abraháma, aj pre nás. Abrahám uveril v nádeji, ktorú mu dal Boh. A aká bola Abraháмова nádej? Bola to nádej v zaslúbené semeno: „*A zaslú-*

benia boli povedané Abrahámovi a jeho semenu. Nehovorí: I semenám, ako keby ich bolo mnoho, ale hovorí ako o jednom: I tvojmu semenu, ktorým je Kristus.“ (Galatským 3:16). Pavol píše, že Abrahám chápal, že sa raz zjaví jeho semeno. V Jánovi 8:56 čítame, čo Ježiš hovorí Židom: „*Abrahám, váš otec, splesal, aby videl môj deň, aj videl a radoval sa.*“ Čo vlastne Abrahám videl?

Abrahám vierou videl Mesiáša, ktorý mal prísť a zachrániť svoj ľud z hriechov. Presne tak ako sa my dnes pozeráme späť na kríž, tak sa Abrahám pozeral dopredu a očakával zaslúbené semeno, ktoré malo prísť. Abrahám nebol slabý vo viere. Veril v Boha, ktorý má moc kriesiť z mŕtvych. Bol posilnený vo viere a oslavoval Boha. Čím oslávime Boha? Vierou v neho.

Vo veršoch 23-25 sa píše, že to, ako sa Abrahámovi viera počítala za spravodlivosť, sa vzťahuje aj na nás dnes: „*A nie je to napísané iba pre neho, že sa mu počítalo, ale aj pre nás, ktorým sa má počítať, nám veriacim na toho, ktorý vzkriesil Ježiša, nášho Pána, z mŕtvych, ktorý bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie.*“

Chceš oslávť Boha? Chceš priniesť slávu pred jeho trón? Potom vierou prijmi Ježiša Krista a jeho obeť na kríži a povedz: „Som nehodný, hriešny, ale verím, Pane Ježišu, že si zobral na seba môj hriech.“ A v tomto je Boh oslávený. Zachraňuje tých, ktorí sú nehodní. Uver vo svojom srdci ako Abrahám, ktorý uveril, že Boh môže urobiť to, čo zaslúbil, a svoju vieru vyznaj svojimi ústami:

Lebo keď vyznáš Pána Ježiša svojimi ústami a uveríš vo svojom srdci, že ho Boh vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený.

Rímskym 10:9

Jesse Pirschel

Duchovné predesenie

... Preto, že si ty zavrhol slovo Hospodinovo, zavrhol aj on teba, aby si nebol kráľom.

Vtedy povedal Saul Samuelovi:

Zhrešil som, že som prestúpil rozkaz Hospodinov i tvoje slová, lebo som sa bál ľudu a poslúchol som na ich hlas.

Preto teraz odpusť, prosím, môj hriech a vráť sa so mnou, aby som sa klaňal Hospodinovi.

Ale Samuel riekol Saulovi:

Nevrátim sa s tebou, lebo si zavrhol slovo Hospodinovo a preto, že aj Hospodin zavrhol teba, aby si nebol kráľom nad Izraelom.

1. Samuelova 15:23-26

Úvod

Najskôr si, milí čitatelia, prečítajte text Písma z 1. Samuelovej 15 od druhej polovice verša 23 až po koniec verša 26. Potom verše 34 a 35 tejto kapitoly a pokračujte čítaním v šestnástej kapitole od prvého až po šestnásty verš.

V 1. Samuelovej 16:4 čítame: „...*A starší mesta sa predesili a vyšli mu v ústrety a riekli: Či tvoj príchod znamená pokoj?*“ V tomto článku chcem písať o duchovnom predesení. Všetci vieme, čo to je, keď z času na čas zažijeme nejaké predesenie, ktoré sa môže prejavíť priam aj telesnou triaškou.

Niekedy tras môže byť dôsledkom veku človeka. Niekedy triaška alebo des prichádza kvôli hrôze zo situácie, do ktorej sa človek dostane. Spomeňme si na žalárniku vo Filipách. Keď nastalo zemetrasenie, žalárnik sa triasol. Ale z jeho otázky je jasné, že to nebolo zemetrasenie, ktoré ho prestrašilo. Jeho myseľ sa vtedy upla na otázku, ktorá je jedna z najdôležitejších. Pavla a Sílasa sa opýtal: „Čo mám robiť, aby som bol spasený?“

Triasol sa aj Abakuk na hlas Hospodínov, keď mu Boh ukázal súd, ktorý má prísť a padnúť na celý Izrael. Jeho reakcia bola takáto: „*Počul som, a zatriaslo sa moje lono, na ten hlas sa chveli moje rty; hniloba vošla do mojich kostí, a triasol som sa na mieste, kde som stál, že sa mám upokojiť na deň súženia, na deň, keď príde hore proti ľudu ten, ktorý ho bude hubiť.*“ (Abakuk 3:16). Toto všetko je do veľkej miery prirodzená triaška. Písmo ale spája predesenie, triašku, aj s bážňou, so strachom, s údivom. V 1. Samuelovej 16:4 čítame o predesení, triaške, keď sa ľudia desia z prítomnosti Božieho muža.

1. časť: Predesenie z prítomnosti Božieho muža

Izrael si žiadal kráľa. Boh nakoniec ustúpil pred požiadavkou Izraela, aby aj on bol ako ostatné národy, ktoré mali viditeľného kráľa. Doteraz bol ich Kráľom a Panovníkom Boh. Nemali nad sebou žiadnu viditeľnú hlavu, ale pod vládou Boha zažili veľa prosperity. A predsa aj tak chceli niečo iné. Chceli byť ako každý iný národ, chceli mať ľudského kráľa. Hovorí o tom 1. Samuelova ôsma kapitola. Samuel pred týmto úmyslom na Hospodínov pokyn ľud varoval, ale odmietli ho počúvať (1. Samuelova 8:19-20). Trvali na tom, že chcú ísť po svojej vlastnej ceste. A tak im to Boh umožnil.

Na chvíľu sa pri tomto zastavme. Táto situácia ukazuje, že si musíme dať pozor na to, aby sme vedeli a nezabudli, že Boh vie najlepšie, čo je pre nás dobré. Boh umožnil, aby muž menom Saul bol pomazaný a korunovaný za kráľa v Izraelovi, ale neskôr bol zbavený tohto úradu kvôli vlastnému bláznovstvu. V 15. kapitole čítame, ako Boh prikázal Saulovi, aby pozabíjal Amalechovcov. Mal ich úplne vytrieť z povrchu zeme. Ale Saul napriek Božiemu príkazu dovolil, aby Agag, kráľ Amalechovcov, ostal nažive. Tak isto aj pristal na to, aby to najlepšie z oviec a dobytky ostalo žiť. A keď bol konfrontovaný s touto svojou vlastnou neposlušnosťou, snažil sa vyhovoriť na iných, odmietol prijať osobnú zodpovednosť. To sa veľmi často stáva aj nám. Vyhovárame sa na iného, len aby sme si nepriznali svoju chybu.

Aj napriek tomu, že Saul bol pomazaný kráľom, kráľovstvo bolo od neho odňaté. Boh poslal Samuela do mesta

Betlehem, aby pomazal náhradu za Saula. Tu musíme pochopiť, že Samuel mal pomazať náhradu, ale nie ustanoviť náhradu. Zodpovednosť za ustanovenie je v Božích rukách, aby on sám uviedol do úradu ľudí, ktorých si pre to nachystal. Samuel poslúchol Boha a odišiel do Betlehema, aby pomazal za kráľa toho, koho si Boh vybral.

To, že Samuel prišiel do Betlehema, nijako neuniklo starším tohto mesta. Čítame, že sa triasli, alebo boli predesení z jeho príchodu. Padol na nich Boží strach. Mali z neho údes, lebo vedeli, že Samuel je členom kňazského kmeňa Levítov. Toho kmeňa, ktorý Boh oddelil pre kňazskú službu v Izraeli. Preto mal Samuel veľkú autoritu. Preto sa ho v spojitosti s návštevou ich mesta pýtajú: „Nesieš pokoj? Je tvoja návšteva priaznivá, blahoprajná?“ Už len pre to, že medzi nich prichádza kňaz, Boží služobník, napadlo im, že je medzi nimi v ich meste asi nejaký problém, a ten pravdepodobne nie je vo vzťahu k Samuelovi, ale k Bohu, ktorého Samuel reprezentuje. Predesilo ich práve to, že Samuel prišiel s jalovičkou na obetovanie. Keď nastávala potreba obetovať, dôvodom býval vždy hriech. Ak má byť preliata krv obete, svedčí to o tom, že je potrebné zotrieť vinu, je tam duchovný problém.

Ako je to s Božími služobníkmi dnes?

Pred dávnymi rokmi v Spojenom kráľovstve (v Anglicku) urobili prieskum a v ňom jedna z otázok bola: Nakol'ko si ceníte kazateľa? Bolo veľmi smutné, že sa v rebríčku dôležitostí jednotlivých profesií smetiari umiestnili vyššie ako kazatelia. Úrad kazateľov (pastorov)

a ich službu predsa ustanovil Boh!

V štvrtej kapitole listu Efezským apoštol Pavol ukazuje práve to, že úrad pastora či kazateľa je úrad ustanovený Bohom (Efezským 4:11-14). Tento úrad je spolu s ostatnými jedným z darov pre Cirkev, pre telo Kristovo. Sú to letničné dary, lebo práve vtedy, keď bol Ježiš Kristus vyvýšený a keď Pán vystúpil do neba a vyliel svojho Ducha, dal jedných za apoštolov, jedných za evanjelistov, jedných za prorokov, jedných za pastierov a jedných za učiteľov. Zodpovednosť, ktorá na týchto služobníkoch leží, znamená, že majú učiť veriacich a majú konať dielo služby s tým cieľom, aby budovali Kristovo telo. Preto je autorita Božích služobníkov veľká a významná. Je založená na tom, že Boh ich zavola a vystrojil pre konkrétnu úlohu.

Je úplne v poriadku, keď si nejaký človek vyberá zamestnanie, ktorému sa v budúcnosti chce venovať. Ale dielo v Božej službe je veľmi odlišné, lebo sa tu vyžaduje osobné povolanie od Boha. Vyžaduje sa, aby Boh osobne vystrojil človeka, ktorého volá. Keď sa človek len tak sám od seba dostane do takejto služby, nie je to biblický spôsob. Vždy máme byť pripravení konať dielo Božie, ale len tak nejak sa doň natlačiť nie je podľa môjho presvedčenia biblický spôsob. Máme čakať dovtedy, kým nás k tomu neprivedie Boží Duch. Práve kvôli tomuto zvláštnemu postaveniu, úlohe a poslaniu, ktoré patria povoláním a pomazaným Božím služobníkom, sa máme „triasť pri ich príchode“.

V 16. kapitole knihy Skutkov je zapísané svedectvo o dvoch Božích služobníkoch, o Pavlovi a Sílasovi. Svedectvo o nich prichádza z veľmi zvláštneho

zdroja (Skutky 16:17). Prichádza z pier ženy, ktorá je posadnutá démonom. Žena ostatným občanom oznamuje: „Títo ľudia sú sluhami najvyššieho Boha, ktorí vám zvestujú cestu spasenia.“ Práve preto, že to boli Boží muži, mali mať obyvatelia mesta pred nimi rešpekt.

Keď Boží muž Samuel prichádza do Betlehema, tak prešiel srdcom ľudí údes preto, lebo sa v tej chvíli domnievali, že má Boh pre nich slovo napomenutia, keďže Samuel prišiel s obetným zvieratom. Preto neočakávali, že by Samuelov príchod znamenal priaznivé veci. Chvenie pred Božím mužom nevyplýva z toho, kým je on sám ako jednotlivec. Niet ničoho zvláštneho na mužovi Božom okrem tej jednej veci, že ho povolal, vystrojil a vyslal Boh.

Keď Boží služobník prichádza k ľuďom, oni sa neprestávajú triasť pred Božím slovom. A to je druhá časť tejto úvahy.

2. časť: Chvenie pred Božím slovom

V tejto časti budeme premýšľať nad trasením pred Božím slovom. Pritom Boží služobník a Božie slovo by nikdy nemali byť oddelení jeden od druhého.

Keď Pavol napísal do Korintu (2. Korintským 4:5), tak dal veľmi jasne najať, že nekáže seba samého, ale káže Ježiša Krista. Seba nepokladal za nikoho iného než za sluhu Pána Ježiša. Preto keď Boží muž, Boží služobník, káže, tak má kázať neporušené, nezmenené Božie slovo. Jeho zodpovednosťou je kázať Božie slovo tak, ako je zapísané v Písme. Nesmie k nemu pridávať svoje vlastné myšlienky a predtým, než bude kázať iným, sa sám musí poddať Božiemu slovu.

Rozsah jeho služby je veľmi limitovaný. Má k dispozícii celú Bibliu, ktorá je nevyčerpatelnou Božou myslou a ktorá zároveň vymedzuje rozsah jeho služby. Keby prekročil ohraničenie dané Písmom, tak by sám seba dostal pod súd. V Jeremiášovi čítame o tom, ako sa kňazi previnili tým, že zabudli na Hospodina a išli za Bálom a za vecami, ktoré neprospejú. A predsa ich Boh žiadal, aby kázali len jeho slovo (Jeremiáš 2:8-9). A tak tí, čo kážu, musia tiež mať veľkú dôveru v Božie slovo. Musia verne kázať Božie slovo, lebo: „... slovo Božie je živé a účinné a ostrejšie nad každý meč dvojsčerný, a prenikajúce až do rozdelenia duše a ducha, kĺbov a špičiek a spôsobilé posúdiť myšlienky a mysle srdca.“ (Židom 4:12). Iba presné Božie slovo má byť predkladané poslucháčovi. Jedine Božie slovo je schopné urobiť to, čo hovorí 12. verš – a vtedy sa človek trasie pred tým, čo počuje s vedomím, že Boh je autorom kázaného slova.

Keď Filip odišiel na púšť a stretol sa s etiópskym eunuchom, tak sa nesnažil o to, aby oddelil slovo od jeho autora, ale otvoril Písma a Etiópanovi kázal Ježiša (Skutky 8:35). Z Božieho slova vychádza autorita kazateľa. A tak isto kázanie sa musí diať v moci Svätého Ducha.

Je dosť veľký rozdiel medzi prednáškou a kázaním. Prednáška posúva informáciu do mysle poslucháča. Kázanie ale ide ešte ďalej, lebo jeho cieľom je zasiahnuť srdce. Srdcom teraz myslím súborne myseľ, vôľu a emócie. Srdce, to je skutočný vnútorný človek, to je to, čo nazývame osobnosť jednotlivého človeka. Bez moci Svätého Ducha sa kázanie premieňa len na prostú prednášku.

Prejav moci Svätého Ducha môžeme vidieť napr. v Starom zákone v knihe Ezdráš v deviatej kapitole. Izraelčania sa previnili proti Hospodinovým nariadeniam. V manželstvách sa premiešali s ľuďmi z falošných náboženstiev okolitých národov, a pritom Boh im jasne prikazoval, že majú ostať oddelení od iných národov. Keď izraelským mužom bolo ukázané zlo, ktorého sa dopustili (Ezdráš kapitoly 9 a 10), boli z toho šokovaní tak, že *sa triasli pred slovami Boha Izraelovho* (Ezdráš 9:4). Činili pokánie a urobili radikálne kroky nápravy. Tí, čo mali za manželky cudzozemky, a mnohí z nich mali deti, boli tak hlboko usvedčení zo svojich hriechov, že sa s nimi rozviedli a poslali ich preč aj s deťmi.

Písmo oznamuje, že Hospodin hľadá „*na utrápeného a na toho, kto je zdrteneho ducha a trasie sa nad mojim slovom.*“ (Izaiáš 66:2; pozri aj verš 5). Hospodin pohliadne na tých, ktorí sa trasú pred jeho slovom. Aby došlo k tomu, že sa ľudia trasú vtedy, keď Boží služobník prichádza s Božím slovom, musí sa Božie slovo kázať v kontexte. Ako kazateľ, tak aj poslucháč musia prijať Božie slovo v podobe, v akej prichádza, aby vyvolalo úctu, rešpekt a trasenie.

Keď hovorím, že kázanie má vyvolať trasenie, nemyslím tým, že sa budeme nutne triasť telom, fyzicky, ale myslím tým, že na počúvajúcich musí prísť stav vážnosti a bázne pred Bohom. V 8. kapitole knihy Nehemiáš, vo verši päť čítame, že keď Ezdráš otvoril knihu Zákona Hospodinovho pred všetkými ľuďmi, všetci sa postavili. Ukazuje to, že mali úctu voči Božiemu slovu. Žijeme v dobe, kedy vo väčšine krajín sveta je Biblia

ľahko dostupná a je ľahké oboznámiť sa s obsahom Písem. To ale neznamená, že kázanie alebo čítanie Božieho slova by malo byť podceňované, a tak isto by sme ho nemali ani zle (ledabolo) aplikovať. Autorita Božieho slova má byť náš hlavný sprievodca a dozorca. Všetku, ale naozaj všetku inštruktáž pre náš terajší a aj večný život dostávame z Božieho slova, a preto je to naše pravidlo viery a života v posvätení.

Prileteli sme na Slovensko a počas priletu sme sa dostali do kontaktu s jednou mladou slovenskou ženou. Opýtala sa nás, prečo prichádzame. Zhovárali sme sa o tom a v rámci rozhovoru som sa jej opýtal: „Ste kresťanka – rímska katolíčka alebo evanjelička?“ Povedala, že ju vychovali ako evanjeličku, ale už na to všetko úplne zabudla. Ukázalo sa, že teraz, keď žije v Anglicku, tak chodí na vyučovanie k Svedkom Jehovovým. Zhovárali sme sa tak asi hodinu a mohli sme jej hovoriť, zvestovať a vysvetľovať evanjelium. Pre evanjelium bola veľmi otvorená. Nechala mi nakoniec svoju adresu, aby som sa jej mohol ozvať, keď sa vrátim do Anglicka. A predsa bolo celý čas zjavné, že sa zdráha poddať sa autorite Božieho slova. Viac si cenila všetky tie falošné tvrdenia, ktoré počula od Svedkov Jehovových. Také je naše prirodzené srdce – zdráhame sa poddať Božiemu slovu.

Nezáleží na tom, ako dlho sme obrátení. Stále si musíme pripomínať, že je to Biblia, ktorá učí, ako máme žiť. A ukazuje nám aj, ako máme zomrieť, lebo všetkých, mužov aj ženy, smeruje k spaseniu. Preto nikdy nesmieme uberať z dôležitosti slova, ktoré vdýchol Duch,

lebo Slovo je život pre tých, ktorí veria, a je tiež smrť pre tých, ktorí neveria.

Táto istá mladá žena sa ma opýtala na stav tých, ktorí zomrú ako veriaci v Krista. Chcela vedieť, ako je to s nimi vo chvíli, keď zomrú. A tak som jej na základe Božieho slova mohol povedať, že duch tých, ktorí patria Kristovi, od chvíle ich smrti bude v jeho blízkosti, budú s Kristom (Filipským 1:18). A tí, ktorí v Krista neveria, budú navždy a okamžite uvrhnutí do večného pekla (Lukáš 16:19-31).

Biblia hovorí o každom jednom z nás, že sme sa proti Bohu previnili. Sme stratení a bez nádeje. A predsa nám Božie slovo ukazuje cestu k Ježišovi Kristovi, ktorý jediný môže človeka zachrániť, a oznamuje, že niet iného spasenia, niet spasenia v nikom inom a ani žiadne iné meno nebolo dané ľuďom, v ktorom by sme boli spasení (1. Timoteovi 2:5; Skutky 4:12). Tak som mohol tej mladej žene povedať, že ak ešte teraz, kým žije tu pod oblakmi na tejto zemi, uverí v Ježiša Krista, Božieho Syna, bude po smrti v nebi a bude mať večný život. Rovnako to platí pre každého z nás. A každý z nás sa musí naučiť mať bázeň a triasť sa pred Božím slovom.

3. časť: Trasenie sa v Božej prítomnosti

V knihe Jeremiáša čítame: „*Či azda mňa sa nebudete báť? hovorí Hospodin. Či pred mojou tvárou sa nebudete triasť? Ktorý som položil moru piesok za hranicu večným ustanovením, a neprekročí ho! Síce sa dmú, ale nezvládu a hučia jeho vlny, ale ho neprekročia. Ale tento ľud má odpadlicke srdce spurné, odstúpili a odišli. A nepovedali vo svojom srdci: Nože sa bojme Hospodina, svojho Boha,*

ktorý dáva dážď, podzimný i jarný, vo svojom čase, zachováva nám ustanovené týždne žatvy.“ (Jeremiáš 5:22-24). Jeremiáš konfrontuje ľudí okolo seba s ich Stvoriteľom. V prvej časti som sa dotkol problému, že keď starneme, naše údy a orgány slabnú. Pripomeňme si prvý verš dvanástej kapitoly Kazateľa, ktorý hovorí: „*A pamätaj na svojho Stvoriteľa vo dňoch svojej mladosti, kým neprídu dni zlého, a nepriblížia sa roky, o ktorých povieš: Nemám v nich záľuby.*“ Na mnohých z nás sa už nevzťahuje označenie *mladík*. Ale zároveň slovo *mladík*, *mladý* nutne neznamená, že ide o dieťa, tínedžera alebo dospievajúceho človeka. Keď ľudský vek porovnáme s večnosťou, tak sme všetci mladí. Z tohto pohľadu život každého z nás je v ranom štádiu. Máme večné duše. Necítme sa na svoj vek, cítme sa mladými, ale roky naozaj neúprosne pribúdajú. Uprostred celého rozsahu svojho bytia v porovnaní s večnosťou sme ale ešte len na začiatku. Božie slovo mi hovorí: Teraz, v tomto čase, uprostred mladého veku, pamätaj na svojho Stvoriteľa. Pretože pomerne veľmi skoro každého z nás čaká stretnutie, na ktoré sa všetci musíme dostať. A nezabráni nám nič, aby sme sa na toto veľké stretnutie dostavili. Žalmista oslovuje celé tvorstvo a hovorí: „Tras sa pred Božou tvárou.“ (Žalm 114:7) – „*nech sa tvorstvo postaví v údive a nech vzdá úctu Bohu.*“

Triasť sa v Božej prítomnosti súvisí s údivom, bázňou a úctou. To nie je niečo, pre čo sa len tak z ničoho nič rozhodneme a povieme si: „Tak dobre – ideme na to.“ Nedá sa to dosiahnuť len mojím osobným rozhodnutím: „Od dnes idem rešpektovať Boha a v jeho prítomnosti

budem mať bázeň.“ Bázeň pred Bohom je niečo, čo Boh vkladá do nášho srdca. Prichádza vtedy, keď si uvedomujeme, kto On je vo svojej bytosti, vo svojej sláve, vo svojej moci.

V knihe Izaiáš čítame: *„Vtedy som povedal: Beda mne, lebo zahyniem, pretože som človek nečistých pier a bývam prostred ľudu nečistých pier; beda mne, lebo moje oči videli Kráľa Hospodina Zástupov!“* (Izaiáš 6:5, pozri od verša 1). Izaiáš videl veľkosť Božej slávy. A čo povedal? *„Beda mne.“* Izaiáš sa veľmi prelakol, lebo si uvedomil, že sa ocitol v Božej prítomnosti. V 17. kapitole Matúša čítame veľmi dôležité slová o Pánovi Ježišovi: *„A kým ešte hovoril, hľa, zatônil ich svetlý oblak, a hľa, bolo počuť z toho oblaku hlas, ktorý hovoril: Toto je ten môj milovaný Syn, v ktorom sa mi zalúbilo. Toho počúvajte! A keď to počuli učeníci, padli na svoju tvár a báli sa veľmi.“* (Matúš 17:5-6). Učeníci sa veľmi báli, padli na svoju tvár, lebo aj oni sa ocitli v Božej prítomnosti.

Mnoho ľudí, keď ide okolo nejakých budov, chrámov či kostolov, upraví svoje správanie ako prejav úcty, lebo sa v tej chvíli domnievajú, že príslušná budova je Boží dom a prebýva v nej Boh. Boh sa však nedá obmedziť budovou. Boh je prítomný všade. Kdekoľvek by sme išli, bude tam: *„Ale Najvyšší nebýva v chrámoch, učiných rukou, ako hovorí prorok: Nebo mi je trónom a zem podnožou mojím nohám; akýže mi vystavíte dom? hovorí Pán. Alebo kde aké je miesto môjho odpočinku?“* (Skutky 7:48-49).

Túto pravdu o Božej všadeprítomnosti veľmi jasne vyjadruje aj žalmista v Žalme 139. Žalmista hovorí, že kdekoľvek by išiel, nijako neutečie pred Božou prítomnosťou. Keby išiel na najvyššie

hory alebo zišiel na dno mora, aj tak si tam Ty (Boh).

Boh je všade, pozná a vidí všetko, ako sa píše aj v Prísloví (15:3): *„Oči Hospodinove vidia na všetkých miestach, hľadiac pozorujú zlých i dobrých.“* Aj keby sme si mysleli, že môžeme mať nejaké tajomstvá, alebo si možno niekedy myslíme, že sa nám podarí niečo utajiť, tak nezabudnime, že vždy a všade sme v Božej prítomnosti. Vždy a na každom mieste si potrebujeme uvedomovať Božiu účasť. Bezprostredným následkom tohto vedomia je pravá bázeň a trasenie sa pred Bohom.

Tak to bolo aj s Jozefom v Egypte, keď slúžil Putifarovi. Putifarova manželka ho zvädzala a hoci na základe ľudskej padlej prirodzenosti mohol na zvody reagovať a podľahnúť im, neurobil tak, lebo žil v strachu, v bázni pred Bohom: *„... A ako by som teda vykonal túto veľkú nešľachetnosť a zhršil proti Bohu?“* (1. Mojžišova 39:9). Tieto udalosti sa neodohrali v nejakom svätom chráme, ale v dome Putifara. Tak isto aj Dávid bol zdrvený a zachvátil ho strach pred Bohom po tom, ako k nemu prišiel prorok Nátan – Žalm 51.

Ale aj keď sa kaže Písmo v jeho historickom kontexte, nemusí to byť priamo užitočné. Písmo treba odpovedajúco (relevantne) aplikovať na súčasnosť. Preto mi dovoľte uzavrieť tento článok tým, že všetky tri časti budem aplikovať na nás v súčasnosti.

Po prvé. Tí, ktorí sa neobrátili, teda nie sú veriaci v evanjelium Ježiša Krista, nachádzajú sa v stave, že sa netrasú pred Bohom. Nemajú údes ani triašku, lebo neutekajú v strachu k Bohu. Otázke svojho stavu vo večnosti venujú

nedostatočnú alebo žiadnu pozornosť, a tak nemajú pred Bohom žiaden strach, žiadnu bázeň. Sú vo vzbure voči Bohu a preto aj Boh ich považuje za ľudí na strane nepriateľa, na strane diabla.

V tejto otázke neexistuje žiadna neutrálna pôda. Alebo je človek mŕtvy v hriechoch a je stratený a na ceste do pekla, alebo je spasený Božou milosťou a je na ceste do neba. Nemôže byť súčasne na oboch týchto cestách. Človek vo svojej prirodzenosti sa vôbec netrasie pred Bohom. Celý svet leží v zlom, lebo ľudia nemajú pred Bohom strach. A predsa je to Svätý Duch, ktorý dokáže spôsobiť toto duchovné prenesenie. Privádza k tomu, aby ľudia mohli mať v úcte napísané a kázané Božie slovo. Keď Božie slovo naozaj prenikne k mysliam bezbožných ľudí, vtedy sa začnú triasť. Pre takých je vo Filipanom 1:6 slovo povzbudenia: „... ten, ktorý započal vo vás dobré dielo, ho aj dokoná a zachová až do dňa Ježiša Krista“. Pre-

to si pamätaj, že keď Boh začal dielo v tvojom živote, on ho aj dokončí. Ešte dnes sa podaj Bohu a to skôr, ako príde s trestom.

Po druhé. Je to povinnosť človeka triasť sa pred mocnou Božou rukou. Pýtali sme sa už niekedy sami seba: „Prečo som vôbec na tejto zemi? Aký zmysel to má, že tu som?“ Kazateľ 12:13-14 hovorí: „*Suma všetkého toho, čo si počul: Boj sa Boha a ostríhaj jeho prikázania, lebo to je povinnosťou každého človeka, pretože Boh privedie každý skutok na súd i každú vec skrytú, už či je dobrá či zlá.*“ A tak porozmýšľaj nad tajomstvami svojho srdca, pretože Boh každé tvoje dielo privedie na súd, aby sa zjavilo, aké je.

Boh vie o všetkých myšlienkach a skrytých veciach v srdci človeka a niet miesta, kde by sme sa mohli skryť. Jediné také miesto je pod Kristovou krvou, ktorý ju za nás preliat. Izaiáš 32:11 hovorí: „*Chvejte sa, bezstarostné; traste sa, hriešne ubezpečené!*“ Samozrejme, nie je to len pre ženy, je to aj pre mužov, pre všetkých. Chvejte sa! Traste sa! Opustite bezstarostnosť! Pod trasením máme rozumieť skutočnú bázeň pred Bohom, a nie nejaký telesný strach alebo hrôzu. V Zjavení Písmo hovorí, že raz príde deň, ktorý všetkých zachváti: „*A kráľovia zeme, veľmoži, boháči, vojvodcovia a mocní i každý sluha i každý slobodný skryli sa do jaskýň a do skál vrchov a vrazili vrchom a skalám: Padnite na nás a prikryte nás pred tvárou toho, ktorý sedí na tróne a pred hnevom Baránka, lebo prišiel ten veľký deň jeho hnevu, a kto môže obstáť?*“ (Zjavenie 6:15-17).

Po tretie. Pýtam sa: „Trasieš sa?“ „Trasieš sa, keď prichádza Boží muž, ale nie

kvôli nemu samému, ale kvôli tomu, že prináša Božie slovo?“ Keď prichádza kazateľ, je to, ako keď prichádzal Samuel do Betlehema s obetným teliatkom. Dnes kazatelia neprichádzajú s obetným zvieratkom, ale prichádzajú a ohlasujú obeť. Je to obeť, ktorá platí pre všetky veky. Bola prinesená dávno, približne pred 2 000 rokmi a v Písme čítame, že niet žiadnej inej obete za hriech, ale všetci tí, ktorí veria v toho, ktorý za nich zomrel na Golgotskom kríži, vo chvíli, keď v neho uveria, prejdú zo smrti do života (Ján 5:24).

Boží muž Ezechiel mal „problém vo svojom zbere“ (Ezechiel 33:30-33). Dokonca si myslím, že aj dnes mnohí kazatelia majú podobné problémy vo svojich zboroch. Keď skončí zhromaždenie, ľudia ďakujú kazateľovi za posolstvo a niekedy povedia aj „prídeme opäť.“ Aj Ezechiel mal takýto problém: ľuďom sa páčilo jeho kázanie, ale vôbec nedbali o slovo, ktoré počuli. Boh Ezechielovi hovorí: „*A hľa, si im ako ľúbezná pieseň speváka krásneho hlasu a hrajuceho výborne, a tiež počuť počúvajú tvoje slová, ale ich nečinia.*“ (verš 32). Pre tých ľudí bol len niekto, kto im urobil predstavenie. Páčilo sa im to, zatlieskali mu, ako keby to bol umelecký výkon. Ale celá Ezechielova služba išla mimo nich, nezasahovala ľudí, ktorý ho počúvali, lebo ich srdcia boli neprístupné Božiemu slovu.

Pýtam sa: „Si ten, kto kázne len rád počúva?“ Možno len vyhľadávaš nejakého konkrétneho kazateľa, ktorého si si oblúbil. Alebo si človek, ktorý hľadá po Božom slove? A ešte sa pýtam: „Trasieš sa nad Božím slovom kvôli tomu, že ti zjavuje, kým si ty a kým je Boh?“

Jeden z hlavných príznakov toho, že človek je skutočne kresťan, je ten, že vy-

hľadáva, aby ho Božie slovo preskúmalo tak, ako hovorí žalmista v Žalme 139: „*Preskúmaj ma, silný Bože, a poznaj moje srdce! Skús ma a poznaj moje myšlienky a vidz, či je vo mne nejaká zlá cesta, a ved' ma cestou večnosti.*“ (verše 23 a 24, čítaj celý žalm).

Niektorí ľudia majú radi len to kázanie, ktoré dobre znie v ušiach, ktoré je milé a uspokojujúce. Niektorí ľudia ale chcú, aby ich kázanie zasiahlo, aby trafilo do živého. Niekedy si kázanie prirovnávam k pálivému jedlu. Jedlo si, samozrejme, môžeme vybrať. Môže byť neštiplavé, ale aj mierne, stredne a veľmi štiplavé. Zvyčajne nemám rád to najštiplavejšie, ale vždy mám rád kazateľa, ktorý je trochu štiplavý. Mám rád kázeň, ktorá mi ukáže, ako som pred Bohom zlyhal, a tiež kázeň, ktorá mi ukáže, aký veľký je Boh. Takže sa opäť pýtam: „Trasieš sa pred Božím mužom, lebo prináša slovo o obeti, ktorá je potrebná?“ A pýtam sa aj: „Trasieš sa pred Bohom a pred jeho slovom preto, že ti ukazuje, ako na tom si a kto je Boh?“

A nakoniec sa pýtam: „Trasieš sa v Božej prítomnosti? Trasieš sa preto, že si si vedomý toho, že Boh je všadeprítomný?“ Keď sa ľudia, muži aj ženy, trasú pred Božím slovom, nie je to len prejav nejakých emócií. Je to výsledok toho, že Boží Duch pôsobil v ich srdci. Preto volajme k Bohu, aby sa nás dotkol. Aby jeho dotyk v nás vyvolal skutočné pravé duchovné emócie. Mojou túžbou je, aby nám Boh daroval poznanie toho, čo v skutočnosti duchovné chvenie pred jeho slávou znamená.

Philip Slater

Videli, ale neuverili

*A keď to povedal, zavola veľkým hlasom: Lazare, pod' von!
A zomrelý vyšiel majúc poviazané nohy aj ruky pohrebnými povojmi,
a jeho tvár bola ovinutá znojníkom.*

*A Ježiš im povedal: Rozviažte ho a nechajte ho odísť!
Vtedy mnohí zo Židov, ktorí boli prišli za Máriou a videli, čo učinil Ježiš,
uverili v neho.*

Ale niektorí z nich odišli k farizejom a povedali im, čo učinil Ježiš.

Ján 11:43-46

Nepoznáme presný počet ľudí prítomných pri vykonaní tohto veľkého zázraku. Vieme ale, kto tí ľudia boli a prečo sa tam zišli. Títo ľudia boli Židia; muži a ženy, ktorí počuli o smrti Lazara. Prišli navštíviť sestry zosnulého a potešiť ich. Predpokladali, že následne po tejto pomoci pôjdu opäť domov. Pravdepodobne by sa rozprávali o svojom starom priateľovi Lazarovi a o smutnej situácii jeho sestier niekoľko dní alebo týždňov, ale to by bolo asi všetko.

Rozhodne si nikdy nepredstavovali, že by ešte niekedy mohli vidieť Lazara živého. Ale všetko bolo inak, jeden fakt všetko zmenil. Jeden fakt zapríčinil, že na daný deň nezabudnú do konca svojich životov. Týmto faktom bola moc Ježiša Krista. V jednej chvíli stáli pred hrobkou s mŕtvym mužom ležiacim v jej vnútri – a vzápätí ten istý muž stál pred nimi a skladali z neho pohrebné obvazy (povoje).

Ich priateľ, ktorý bol mŕtvy (a ležal v hrobe už štyri dni), teraz chodí a hovorí, ako by sa nič nestalo. Ježiš vyriekol len jeden krátky príkaz: „Lazare, pod' von!“ A mŕtvy muž vyšiel. Ani samotná smrť nemohla a nemôže vzdorovať

moci Ježiša Krista. Akej veľkej pocty sa dostalo týmto mužom a ženám, že na vlastné oči mohli vidieť prejav Kristovej moci a slávy. Nemôže nás preto prekvapiť, že mnohí z týchto Židov v neho vložili svoju vieru (uverili v neho).

Fyzické vzkriesenie Lazara je zároveň obrazom duchovného vzkriesenia. Je obrazom toho, ako muž alebo žena, ktorí sú mŕtvi vo svojich hriechoch, dostanú nový duchovný život. Presne tak, ako to bola Pánova moc, ktorá vyviedla Lazara von z hrobu, rovnako tak to je Pánova moc, ktorá pôsobí v konkrétnej uverivšej osobe, dáva jej nový duchovný život a živý vzťah s Bohom.

Boh ticho pracoval v srdciach prítomných Židov pripravujúc ich na tento okamih, takže keď uvideli tento zázrak, keď uvideli Lazara vychádzať z hrobu, uverili. Všetky ich pochybnosti a predsudky voči Ježišovi Kristovi sa stratili a oni vložili svoju vieru v neho, uverili v neho. Od tej chvíle začali nový život pod vedením svojho nového Pána, pod vedením Ježiša Krista.

Očakávali by sme, že pôjde o zhodnú, rovnakú reakciu všetkých prítomných, ale reakcia ľudí vôbec nebola rovnaká.

Vo verši 46 čítame, že niektorí Židia išli povedať farizejom, čo Ježiš vykonal. Aký to má význam? Čo to znamená a kto boli farizeji? Nuž, farizeji boli náboženský vodcovia – vodcovia Židov tej doby. Odhliadnuc od tohto boli aj Ježišovi najväčší nepriatelia. Raz sa ho už pokúsili zabiť a iste by sa o to pokúsili znova.

Inými slovami, reakcia tejto druhej skupiny Židov bola presným opakom reakcie skupiny prvej. Kým prvá skupina uverila v Ježiša, druhá skupina odišla k jeho nepriateľom. Musíme si uvedomiť, že tieto dve skupiny ľudí boli svedkami presne toho istého zázraku. Obe skupiny stáli pri hrobe a rovnako videli, ako bol kameň z hrobky odvalený. Rovnako počuli Ježišovu modlitbu pred zázrakom. Rovnako počuli, ako rozkázal Lazarovi, aby vyšiel z hrobky a rovnako videli Lazara, ako z hrobu naozaj vychádza.

Áno, okolnosti boli presne rovnaké pre obe skupiny Židov. Ale čítame, že jedna skupina v neho vložila svoju vieru, zatiaľ čo druhá sa tomu bránila a obrátila sa proti nemu.

Čo to dokazuje? Dokazuje to toto: populárny výraz „*Vidieť znamená veriť*“ jednoducho nie je pravdivý. Vidieť neznamená veriť. To je zrejme z reakcie druhej skupiny Židov – videli zázrak, ale v Ježiša neuverili.

Existuje mnoho ľudí, ktorí hovoria, že chcú mať dôkaz skôr, než uveria – dôkaz jasný a konkrétny. Požadujú dôkaz o existencii Boha, dôkaz o tom, že Ježiš je Boh, alebo dôkaz, že zázraky sa naozaj udiali. „*Daj nám dôkaz,*“ hovoria, „*a potom budeme veriť*“. My sme sa však v našej pasáži dočítali, že aj s najzrozumiteľnejším a najjasnejším možným dôkazom ľudia nemusia nutne uveriť. Prečo je to tak?

Odpoveďou je, že ľudia jednoducho nechcú veriť. Človek zásadne a od začiatku zaujíma negatívny postoj voči Bohu a bude preto hľadať každú možnú výhovorku, aby neuveril. Prečítajme si tieto slová apoštola Pavla, napísané kresťanom v Kolosách a v Ríme: *i vás, ktorí ste boli kedysi odcudzení a nepriateľmi myslou v zlých skutkoch...*“ (Kolosenským 1:21), *„mysel' tela je nepriateľstvom naproti Bohu“* (Rímskym 8:7).

Vidíme teda, že to, čo ľudia potrebujú, nie je dôkaz, lebo dôkaz im nestačí. To, čo ľudia naozaj potrebujú, je nové srdce a nová myseľ – a jedine Boh môže utvoriť človeku nové srdce. Jedine on môže vziať staré nepriateľstvo a položiť na jeho miesto nové srdce a novú myseľ, ktoré budú chcieť vložiť svoju vieru v Krista.

Drahi čitatelia, viete do ktorej skupiny patríte? Do prvej alebo druhej? Do jednej

alebo druhej skupiny patriť musíte. Ak neviete odpovedať, malý test vám napovie: *Je Ježiš Kristus Pánom vášho života?* Ak je vaša odpoveď „nie“, stále patríte do druhej skupiny a stále patríte medzi Božích nepriateľov. Čo musíte urobiť, je

odvrátiť sa od hriechu – doslova obrátiť sa hriechu chrbtom a vložiť svoju vieru v Ježiša Krista. Urobte tak a poprosťe Boha, aby vám dal nový život ešte dnes.

Michael Steedman

Čo Písmo učí o krstoch – úvod

Po pokání z mŕtvych skutkov a viere v Boha prichádzame podľa Židom 6:1-2 k tretiemu základnému biblickému učeniu, a tým je *učenie o krstoch* (alebo podľa prekladu prof. Roháčka *učenie o umývaniach*⁰⁾). Na prvom mieste (v úvode) sa pritom budeme venovať významu slovesa *krstiť*. Považujeme to za užitočné a potrebné pre pochopenie toho, čo Písmo pod slovom *krstiť* (*pokrstiť*) rozumie, teda: aká je technická stránka uskutočnenia tohto aktu a aký mu pripisuje význam, dôležitosť a zmysel.

Štúdia o slove *krstiť* (*pokrstiť*) je spracovaná na základe rôznej slovníkovej a teologickej literatúry, ktorá je hojne dostupná ako v slovenskom, tak aj v českom jazyku, či iných jazykoch – a táto téma je tiež široko rozpracovaná aj na rôznych internetovských web stránkach. Zoznam literatúry použitej pri spracovaní štúdie a literatúry odporúčenej k hlbšiemu štúdiu je uvedený na konci článku.

Slovo *krstiť*

Pôvod slova a jeho význam

Tam, kde sa v slovenských prekladoch Biblie nachádza slovo *krstiť* (*pokrstit'*), sa v gréckych textoch Nového zákona nachádza grécke sloveso *baptizó*^{A),G)}. Toto grécke slovo nie je len náboženským technickým termínom, ale v gréčtine je to všeobecne známe a bežne používané slovo. Do slovenčiny (a češtiny) v Písme nie je prekladané, ale je nahradené slovesom *krstiť* (*křtíti*), ktoré tu je už len technickým termínom. V ďalšom texte sa preto pre pochopenie jeho významu zameriame na pôvodný doslovný a prenesený význam a používanie slovesa *baptizó* v gréckom jazyku tak, ako to nachádza-

me v biblickej výkladovej a výučbovej literatúre.

Pôvod slovenského slova *krstiť* a od neho odvodených slov (*pokrstit'*, *krst* a pod.) nie je známy a nedá sa vystopovať. Všetky snahy o objasnenie pôvodu tohto slova ostávajú len pri úprimných domnienkach jednotlivých autorov. K otázke pôvodu slova *krstiť* sa ešte vrátim v jednom z ďalších odsekov.

Grécke sloveso *baptizó* vzniklo z kmeňa základného slovesa *baptó*^{D),E),H)} pridaním prípony *-iz*. Pridaním prípony *-iz* vzniká zložené sloveso kauzatívneho (príčinného) významu, teda sloveso označujúce dej spôsobujúci zmenu vlastnosti, stavu a pod. vyjadreného základom slovesa. Takto vytvorené slo-

veso vždy znamená: „dať niečo urobiť“ alebo „spôsobiť, aby sa niečo stalo“. Presná povaha toho, čo sa má stať alebo dať urobiť, je určená významom základného jednoduchého slovesa, z ktorého je zložené sloveso odvodené^{H)}.

Baptizó je teda zložená forma slovesa odvodená zo základného slovesa *baptó*. Aby sme správne porozumeli zloženej forme *baptizó*, musíme najprv nájsť význam základného slovesa *baptó*. Základná forma *baptó* sa vyskytuje trikrát v gréckom texte Nového zákona. Vo všetkých týchto prípadoch je význam tohto základného slovesa *omočiť*, *namočiť* alebo *ponoriť*.

V Písme sa vyskytuje sloveso *baptó* na týchto miestach^{D), H)}:

1. „*Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazára, aby si koniec prsta omočil* (baptó) *vo vode...*“ (Lukáš 16:24).
2. „... *Ten je to, komu podám omočenú* (baptó) *skyvu. Nato omočiac* (embaptó) *skyvu, vzal ju a podal Judášovi...*“ (Ján 13:26; evanjelický preklad).
3. „*odetý do plášťa, zmáčaného* (baptó) *krvou...*“ (Zjavenie 19:13; evanjelický preklad). V inom preklade: „*Odetý do plášťa, ponoreného* (baptó) *do krvi.*“

V týchto veršoch ako slová použité prekladateľmi, tak aj kontext textu jasne ukazujú význam gréckeho slova *baptó*, a ten vo všetkých prípadoch znamená: *niečo do tekutiny ponoriť a potom to vytiahnuť*. Aj podľa slovníkovej literatúry prvotný význam slovesa *baptó* je *celkom pokryť tekutinou* – a odtiaľ: *ponoriť* alebo *namočiť* (podľa *Strongovho slovníka* – pozri príslušné verše v^{C)}).

Iné zložené sloveso, ktoré sa nachádza v Novom zákone a ktoré vzniklo

zo slovesa *baptó* pridaním predpony *en-* alebo *em-* (znamenajúce *vo/v-*), je *embaptó* (pozri^{D), H)}). V Novom zákone sa vyskytuje tiež trikrát, a to v Matúš 26:23, Marek 14:20 a v druhej polovici verša Ján 13:26. Aj vo všetkých týchto prípadoch sa sloveso *embaptó* prekladá rovnako ako jeho základná forma *baptó*, teda *omočiť*, *namočiť*, *ponoriť*^{H)}.

Keď poznáme doslovný význam slovesa *baptó*, môžeme určiť aj doslovný význam zloženiny *baptizó*. Keď teda sloveso *baptó* znamená *namočiť* alebo *ponoriť* niečo do tekutiny a potom to z tekutiny vytiahnuť, sloveso *baptizó* znamená *spôsobiť (dať), aby niečo bolo do tekutiny ponorené; ponoriť niečo pod hladinu vody alebo inej tekutiny*^{H), K)}. Sloveso *baptizó* vyjadruje dej, výsledkom ktorého je to, že niečo je *ponorené* – a poukazuje pritom na zmenu stavu, či vlastnosti toho, čo je *ponorené*. Teda jeho základný a doslovný význam je *ponoriť*, ale má aj rad iných významov, ktoré napomáhajú porozumieť tomu, čo znamenajú oddiely textu s výskytom tohto slova^{K)}.

Biblickí učitelia upozorňujú, že sloveso *baptizó* sa v klasickej gréčtine vyskytuje už od 5. storočia pred Kristom. Pritom od klasickej až do novozákonnej gréčtiny toto slovo malo stále jeden a ten istý, jasný a jednoznačný základný význam, ktorý sa nikdy nezmenil^{H), K)}.

Vráťme sa teraz späť k hľadaniu významu slovenského slova *krstiť* (*po-krstiť*, *krst*). Doslovný základný význam slovesa *baptizó* (*ponoriť*) poukazuje na spôsob uskutočnenia aktu „krstenia“, na jeho technickú stránku. Pri skúmaní významu slova *krstiť* nemôžeme ostať iba pri doslovnom význame slova *bap-*

tizó – *krstit'* (*ponorit'*), lebo keby *baptizó* (a *krstit'*) znamenalo len *ponorit'*, potom by sme o *Jánovi Krstiteľovi* mali hovoriť ako o *Jánovi „Ponorovateľovi“* a verš Matúš 28:19 by sme mohli čítať: *A tak id'te, čiňte učeníkmi všetky národy „ponárajúc ich do vody“ vo meno Otca i Syna i Svätého Ducha*^{KJ}. Tak to ale nie je, a preto musíme okrem doslovného významu zobrať do úvahy aj prenesené (metaforické) významy tohto gréckeho slova a následne aj prenesené významy slovenského *krstit'* (*pokrstit'*, *krst*).

V dochovaných písomnostiach klasickej a novozákonnej gréčtiny sloveso *baptizó* súvisí s nejakou zmenou, ku ktorej došlo, nech už bola príčina akákoľvek. Dalo by sa povedať aj tak, že poukazuje na zmenu pôvodnej identity (totožnosti)^{HJ, KJ}. V textoch sa uvádzajú aj praktické príklady z bežného života, napr. ponorenie látky do tekutiny pri farbení alebo ponorenie zeleniny do nálevu pri jej nakladaní – v oboch dochádza k úplnému ponoreniu a v oboch sa mení ich identita. Látka je **stotožnená** s farbou, má identitu farby a zelenina je stotožnená (presiaknutá) s nálevom a má jeho identitu. Iný príklad na zmenu identity môžeme ilustrovať aj na situácii, ktorú sami dobre poznáme. Napríklad, keď suché drevo (alebo papier) ponoríme (*baptizó*) do vody – čiže spôsobíme, aby suché drevo bolo ponorené do vody, zmení sa jeho identita. Zo *suchého dreva* sa stane *mokrú drevo* – a tieto drevá už nie sú identické (totožné). V tomto príklade ide o doslovný význam slova *baptizó* (*ponorit'*) – drevo sa stáva mokrým v procese priameho, doslovného ponorenia do vody. Slovo *baptizó* sa v doslovnom význame v kla-

sickej gréčtine používalo tak, ako my dnes používame slovo *ponorit'* niečo do niečoho (drevo do vody).

V súvislosti s krstom zmenu identity objasňuje verš: *„Lebo všetci, ktorí ste pokrstení v Krista, Krista ste obliekli.“* (Galatským 3:27). Verš hovorí, že všetci veriaci v Galácii, ktorí boli „ponorení“ do Krista, majú Kristovu identitu – a tu už ide o prenesený význam slova *baptizó*, a tým aj o prenesený význam slova *pokrstit'*. „Pokrstenie – ponorenie“ do Krista sa udialo prostredníctvom Ducha Kristovho, ktorý v nich prebýva (Rímskym 8:9). Svätým Duchom sú zjednotení s Kristom, sú ku Kristovi pripojení, sú Kristovi, patria Kristovi, sú s ním stotožnení/identifikovaní. Zjednotením s Kristom sa u nich zmenila pôvodná identita. V Kristovi majú všetci veriaci už novú identitu odlišnú od tej, ktorú mali pred uverením v Krista a pred zjednotením s ním. Pritom neprehliadnime, že kontext tohto verša nehovorí o vodnom krste, ale hovorí o viere, o uverení v Krista. V tomto verši teda nejde ani o doslovný význam slova *krstit'* (*ponorit'*) a nejde ani o vodný krst. Ak by sme tento verš zapísali cez prenesený význam slova *baptizó* (*pokrstit'*), tak jeho prvá časť by znela asi takto: *„Lebo všetci, ktorí ste zjednotení s Kristom...“*. V Galácii najprv v Krista uverili a potom boli v neho „ponorení“.

Iný text o krste, ktorý môžeme objasniť len pomocou preneseného významu slova *baptizó*, je nasledovný: *„Lebo nechcem, aby ste nevedeli, bratia, že všetci naši otcovia boli pod oblakom a všetci prešli cez more a všetci boli pokrstení v Mojžiša v oblaku a v mori“* (1. Korintským 10:1-2; pozri aj 2. Moj-

žišova 14). Tento text je pre pochopenie preneseného významu slova *krstiť* (*po-krstiť*) dôležitý, lebo je z neho zrejmé, že izraelský ľud nebol doslovne ponorený ani do mora, ani do oblaku. Oblak bol za nimi a oddeľoval ich od Egyptánov. Do mora boli ponorení len Egyptania a utopili sa v ňom. Ide tu o zmenu identity Izraelčanov. Pred prechodom cez Červené more sa ľud búril voči Mojžišovi (2. Mojžišova 14:11-12). Po prechode sa však zmenil ich postoj: „*A keď videl Izrael tú veľkú ruku mocnú, to, čo učinil Hospodin na Egyptanoch, bál sa ľud Hospodina a verili Hospodinovi i Mojžišovi, jeho služobníkovi.*“ (2. Mojžišova 14:31). Zo vzbúreného a prestrašeného ľudu sa stal ľud poslušný a radostný (kapitola 15)^{KJ}. Môžeme povedať aj tak, že po prechode morom nastala jednota, stotožnenie/zjednotenie s Mojžišom („ponorenie“ do/v Mojžiša). Nie je to kresťanský krst, ale krst vo všeobecnom vyjadrení (v prenesenom a obraznom zmysle slova). Môžeme ho považovať za starozákonný predobraz krstu do „Kristovho tela“.

Takéto obrazné použitie slovesa *baptizó* – *krstiť* je však možné len vtedy, keď je jasný, zrozumiteľný a pevný jeho doslovný význam. Pri tom všetkom nesmieme spustiť zo zreteľa, že podľa kontextu príslušného Písma musíme rozlišovať doslovný a prenesený význam slova *baptizó* (*krstiť*, *po-krstiť*). Doslovný význam poukazuje na spôsob uskutočnenia *krstu* ako náboženského obradu, na technickú stránku jeho realizácie. Prenesený význam poukazuje na zmenu identity (čo sa zmenilo) a príčina zmeny identity je daná kontextom príslušného miesta alebo kontextom

všetkých písiem Nového zákona (kto/čo je do koho/čoho ponorený). Viac konkrétnych príkladov uvedieme v štúdiách o jednotlivých biblických krstoch.

Príkladom toho, kedy je nevyhnutne potrebné zohľadniť kontext verša, je: „*Ten, kto uverí a pokrstí sa* (baptizó – nechá sa ponoriť; bude ponorený), *bude spasený...*“ (Marek 16:16). Z tohto verša sa niekedy vyvodzuje nesprávny záver, že ak človek nie je pokrstený vo vode (ponorený do vody), nemôže byť spasený. Takýto záver je nesprávny vzhľadom na celé učenie Písma o spôsobe, akým môže byť človek spasený, a to je: len milosťou skrze vieru v smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. V tomto prípade musíme brať do úvahy kontext písiem celého Nového zákona. (Výklad tohto verša urobíme v štúdiu o krste vo vode.)

Vrátíme sa k pôvodu slovenského slovesa *krstiť*. Autor českého prekladu knihy *Od Jordánu k Letnicím*^{HJ} na strane 7 vyslovuje domnienku o pôvode českého slovesa *křtíti*, ktorým je v českých prekladoch Písma nahradzované pôvodné grécke sloveso *baptizó*. Domnieva sa, že „sloveso *křtíti* vzniklo v slovanských jazykoch pravdepodobne po dobe pôsobenia Cyrila a Metoda. Toto slovo, podobne ako slovo *křesťan*, pravdepodobne nevytvorili veriaci a vo svojom pôvodnom význame malo asi hanlivé zafarbenie *pokrestit' = pokřesťanštit'.*“

Domnievam sa, že neskôr toto už existujúce slovo, hotový a používaný pojem, ako terminus technicus českí prekladatelia Písma prevzali do *Kralického prekladu* (1613) a potom ho následne (už ako vžitú pomenovanie v biblickej češtine) spôsobom prepísania (poslovenčenia) použili aj slovenskí

prekladatelia (*krst, pokrstiť, kresťan*). Domnievam sa, že sa týmto novým pojmom pôvodne chcelo dosiahnuť hlavne zdôraznenie preneseného významu slova *baptizó*; že sa práve ním chcelo poukázať na už predtým dosiahnutú zmenu identity krstenej osoby (*stal sa kresťanom*; predtým pohan, teraz kresťan) – a toto mohol byť dôvod, prečo prekladatelia siahli po zavedení už existujúceho termínu (*kŕtíti, krsťiť*), a nie k prekladu či prepisu pôvodného gréckeho slovesa. Pritom základný význam slova *krstiť* (*pokrstiť, krsť*) je stále daný pôvodným významom gréckeho slovesa *baptizó* (*baptó*), a to preto, že príslušné slovenské slovo (*krstiť, pokrstiť, krsť*) jednoducho zastupuje grécke sloveso *baptizó* (*baptó*). Podčiarkujem, že sa len domnievam, že asi

takýto mohol byť spomínaný dôvod a tiež pôvod slova *krstiť* (*pokrstiť, krsť*).

Tým, že prekladatelia slovenských biblických textov zaviedli pojmy *krstiť* (*pokrstiť, krsť*), oddelili cez tieto termíny náboženský obrad krsťu od bežných úkonov (*ponoriť, namočiť*), ktoré boli označované týmto slovom (*baptó, baptizó*) v pôvodnom gréckom jazyku. Na druhej strane súčasne s tým, že sa použil nový pojem, dal sa mu aj nový obsah – zmenil sa aj spôsob tohto náboženského obradu a obrad dostal nový význam. Porozumieť tomu, ako sa má biblicky praktizovať krsť ako náboženský úkon, a aký je jeho význam, účel a zmysel, je možné iba návratom k porozumeniu pôvodnému základnému a prenesenému obsahu a významu slova *baptizó*.

Typy krstov

Keď budeme hovoriť o krste ako akte, majme na pamäti základný význam slovesa *krstiť* (*baptizó*), a tým aj povahu *krstu*. V liste Židom 6:2 sa hovorí o *krstoch*, teda je tu použité množné číslo, ktoré naznačuje, že do učenia o *krstoch* (o *umývaniach*) je zahrnutých viac než jeden krst.

Na stránkach Nového zákona sa skutočne dozvedáme o niekoľkých typoch krstov. Ide o tieto krsty:

1. *Krst Jána Krstiteľa*. Je to krst vo vode, ktorý hlásal Ján Krstiteľ. Bol spojený so zvestovaním a uskutočňovaním pokánia. Je spomínaný v evanjeliách, napr. v Marek 1:4.
 2. *Krst vo Svätom Duchu*. Hovorí o ňom Pán pri svojom odchode k Otcovi a odlišuje ho od Jánovho krstu: „... *Ján krstil vodou, ale vy budete pokrstení Svätým Duchom už o nie mnoho dní.*“ (Skutky 1:5). O krste v Svätom Duchu hovorí aj Ján Krstiteľ v Marek 1:8 a Matúš 3:11.
 3. O treťom krste hovoril Pán Ježiš v Lukáš 12:50. Mohli by sme ho nazvať *krstom utrpenia*: „*Ale mám byť pokrstený krstom, a aký som stiesnený, dokiaľ sa nesplní!*“ Zmienka o ňom je aj v Marek 10:35-40. Ježiš Kristus tu hovorí o svojom utrpení, ktoré musí podstúpiť na ceste na kríž a ktoré zasiahne celú jeho bytosť (duch, duša a telo), aby podľa Otcovej vôle vzal na seba vinu za hriech celého sveta a svojím zástupným utrpením zaplatil cenu za odčinenie hriechu. Pán Ježiš slovami zapísanými v Marek 10:39 hovorí svojim učeníkom, že pri naplnení jeho plánu s ich životmi dôjde aj k ich utrpeniu, ba dokonca k smrti, ale v menšej miere a z iného dôvodu. Oni svojím utrpením a smrťou nebudú platiť za hriechy iných ľudí.
 4. *Krst, ktorý nesie pomenovanie krst vo vode* alebo aj *kresťanský krst vo vode*. Krstia sa ním tí, čo uverili v evanjelium Ježiša Krista. Hovorí o ňom Kristus napr. v Matúš 28:19: „*A tak idte, čiňte učeníkmi všetky národy kresťiac ich vo meno Otca i Syna i Svätého Ducha...*“ Charakteristickým znakom tohto krstu je, že má byť vykonávaný v (do) meno *Otca i Syna i Svätého Ducha*. Pri Jánovom krste to tak nebolo – a tým sa tieto dva krsty aj odlišujú.
- Toto sú hlavné typy krstov, ktoré sa historicky nachádzajú v priamej skúsenosti veriacich. Okrem týchto sa Biblia zmieňuje ešte o ďalších. Spomenieme ešte niektoré, aj keď ani týmto všetky asi nevyčerpáme:
- a) *Krst ohňom*. Hovorí o ňom Ján Krstiteľ vo verši Matúš 3:11 a potom ho objasňuje vo verši 12.
 - b) *Krst do „Kristovho tela“*. Hovorí sa o ňom v 1. Korintským 12:13.
 - c) *Krst v Kristovu smrť*. Hovorí sa o ňom v Rímskym 6:3.
 - d) *Krst Izraelcov* pri prechode cez Červené more – 1. Korintským 10:1-2; 2. Mojžišova 14:11-12 a 31. Spomenuli sme ho v predchádzajúcom texte.
- V súvislosti s krstami biblickí učители upozorňujú, že v celom gréckom texte Nového zákona sú so slovesom *baptizó* (*krstiť, pokrstiť*) spojované len dve predložky, ktorými sú „v“ a „do“ (alebo „ku“). Toto sa vzťahuje na všetky spomínané typy krstu. A je to v úplnej zhode s doslovným a preneseným významom

slovenského slovesa *pokrstiť* – *ponoriť* tak, ako o tom píšeme v predchádzajúcom texte, teda: *ponoriť do... atď.* (Pozri príslušné verše v Interlineárnej Biblii^{B)}, e-Sword-e^{C)} alebo v^{A)}.)

V ďalších článkoch o krstoch sa budeme venovať Jánovmu krstu, krstu v Svätom Duchu a kresťanskému krstu vo vode.

Drahoslav Vajda

Zoznam použitej a odporúčanej literatúry:

- ⁰⁾ Text, ktorý je v Roháčkovom preklade preložený ako „učenie o umývaniach“, je v pôvodnom jazyku vyjadrený doslovne ako „učenie o ponáraniach“ (čiže krstoch), ako si to vysvetlíme v ďalšom texte.
- ^{A)} Kurt Aland a kol.: *The Greek New Testament*, 3. rev. vydanie, Stuttgart 1983, ISBN 3 438 051 113 3
- ^{B)} *Interlinear Scripture Analyzer (basic)* – internetovská počítačová aplikácia
- ^{C)} *e-Sword...* – internetovská počítačová aplikácia
- ^{D)} George V. Vhigram: *The Englishman's Greek Concordance of the New Testament*, Broadman Press, Nashville, TN, 1980, ISBN 0-8054-1388-X
- ^{E)} Harold K. Moulton: *The Analytic Greek Lexicon Revised*, Regency reference library/ Zondervan, Grand rapids, MI, 1978, ISBN 0-310-20281-7
- ^{F)} Josef B. Souček: *Řecko-český slovník k Novému zákonu*, Kalich, Praha 1987
- ^{G)} Pavel Hanes: *Novozmluvná gréčtina pre začiatočníkov (skriptá)*, vydavateľstvo ECM spol. s r. o., 1995, ISBN 80-85733-35-8
- ^{H)} Derek Prince: *Od Jordánu k Letnicím, Pásmo ZÁKLADY – Kniha III*
- ^{I)} J. D. Douglas (editor): *Nový biblický slovník (české vydanie)*, Návrat domů, Praha 1996, ISBN 80-85495-65-1
- ^{J)} Adolf Novotný: *Biblický slovník*, Kalich, Praha 1992, ISBN 80-7017-528-1
- ^{K)} James M. Boice: *Základy křesťanské víry*, Návrat domů, Praha 1999, ISBN 80-7255-005-5

Ako vykopať studňu na púšti

Žalm Dávidov, keď bol na Judskej púšti.

Žalm 63

Obrátil som sa k Bohu, stal som kresťanom a bol som taký šťastný. Po prvom nadšení, po prvom naplnení, po prvých veľkých radoostiach zo spoločenstva s Bohom však začali prichádzať momenty, kedy som zažíval, ako keby prameň môjho vzťahu s Bohom vyschol. Vtedy som zrazu nadobudol dojem, že som najprázdnejší človek na Zemi.

Ocitol som sa v prázdnote a hľadal, ako sa z nej dostať von. Bez toho, že by som to očakával, som zrazu musel začať riešiť, ako mám existovať, keď práve nie som ako kresťan plný a keď práve nie som ako kresťan akoby v Božej prítomnosti. Verím tomu, že Žalm 63 je Boží návod, Božia rada, Božia mapa, čo máme robiť, ak nastal v našom živote okamih, kedy sa nám zdá, že je Boh veľmi ďaleko, a že sme najprázdnejší ľudia v celom vesmíre.

Dajme si otázku, či vieme určiť obdobie, v ktorom sa stalo to, o čom Dávid píše v tomto žalme. Vieme, lebo to priamo hovorí prvý verš: „*Žalm Dávidov, keď bol na Judskej púšti.*“ Kedy bol Dávid na púšti? Do úvahy prichádzajú dve možnosti. Tá prvá je, keď ešte nebol kráľom a utekal pred Saulom, ktorý bol vtedy právoplatným kráľom v Izraeli. Dávid bol jeho služobníkom, ale Saul na neho veľmi žiarlil a robil mu protiventstvá. Dávid sa musel skrývať na rôznych miestach a častokrát si zachránil len svoj holý život a život svojich verných

pomocníkov, ktorí boli stále s ním. Tieto ohromné príbehy o Dávidovi a Saulovi čítame v Prvej knihe Samuelovej.

Neskôr Saul zomrel a kráľom sa stal Dávid. V 2. Samuelovej 15 až 20 čítame o ďalšej situácii, kedy Dávid nejaký čas na púšti znovu prebýval. Tentokrát utekal pred Absolomom, svojim synom. Neboli to radostné situácie. Ani jedna ani druhá, ale v Žalme 63:12 je napísané: „*Ale kráľ sa bude radovať v Bohu...*“. Podľa všetkého Dávid v Žalme 63 už hovorí z pozície úradujúceho kráľa nad Izraelom. Domnievam sa, že druhá možnosť dáva lepši zmysel a všetko, čo je v tomto žalme povedané, ukazuje na to, že ide práve o túto udalosť, keď Dávid utiekol pred svojim synom Absolomom.

Na ktorej púšti sa ocitol Dávid? Prvý verš žalmu informuje, že sa nachádza na Judskej púšti. Táto púšť je v Biblii spomenutá viackrát. Je to tá istá púšť, na ktorej žil a pôsobil Ján Krstiteľ (Matúš 3:1). A je presne táto púšť, o ktorej čítame aj v Žalme 63. Je to tá istá púšť, na ktorej Pán Ježiš absolvoval 40-dňový pôst a potom ho prišiel satan trikrát pokúšať. Na túto púšť Dávid utiekol pred Absolomom.

Nie je to hocijaká púšť. Má ako keby zvláštnu funkciu a miesto v Biblii. O Judskej púšti vieme, že z rôznych suchých miest v Izraeli sa práve tu nachádzajú tie najvyprahnutejšie miesta. Miestami je ako savana, je tam trocha vegetácie,

sem tam sa nájde aj nejaký živočích, ale sú tam aj miesta, ktoré sú úplne vyprahnuté, a preto Dávid môže povedať, že je vo vyprahnutej, vyschnutej zemi a zomdlenej bez vody (verš 2).

Prekvapuje nás, že sa Dávid ocitol na púšti? Mňa áno. Sú dva dôvody, pre ktoré by nás to malo prekvapiť. *Prvý* je, že Dávid bol predsa kráľom a žil v paláci. Mal pomazanie od Boha a mal jeho sľuby. Boh mu dal postavenie – ustanovil ho kráľom v Izraeli. To je prvý dôvod, prečo by nás malo veľmi prekvapiť, že Dávid ako kráľ sa ocitá na púšti.

Druhý dôvod. Dávid predsa žije v zaslúbenej krajine. Dávid žije v krajine, ktorú Boh zaslúbil Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. Je to zem, v ktorej žili patriarchovia.

Boh povedal Mojžišovi: „*Zostúpil som, aby som ho (izraelský ľud) vytrhol z ruky Egypťanov a aby som ho vyviedol z tej zeme hore do zeme, dobrej a priestranej, do zeme, oplývajúcej mliekom a medom...*“ (2. Mojžišova 3:8). Možno niektorí máme predstavu, že zaslúbená krajina je v Písme opisovaná len ako úrodná zem plná mlieka a medu, úrodných polí a viníc a je v nej dostatok všetkého potrebného, takto to však nie je. Neskôr sa totiž dozvedáme nové detaily o tejto krajine vrátane toho, že k nej patrí aj Judská púšť. Nie je tu len med, mlieko, veľké strapce hrozna, ale je tam aj drsná púšť. Je to miesto, lokalita pri Jordáne, na východ od Jeruzalema siahajúce až k Mŕtvemu moru.

Bežne sa v kresťanských kruhoch povie, že zaslúbená kanaánska krajina je predobrazom neba. Ja som to počul niekoľkokrát a isté obdobie som tým bol aj nadšený, ale myslím si, že toto

nie je správne tvrdenie. Teda že to, čo Izraelčania dostávajú s kanaánskou krajinou, má zobrazovať našu budúcu existenciu v nebi. Vychádza mi to tak, že z pohľadu Izraela usadeného v zemi zaslúbená krajina nie je v prvom rade ani tak obraz neba ako obraz kresťanského života. Teda toho života, ktorý začne po obrátení. Nie toho, ktorý začne po vzkriesení. Uvediem aj dôvody pre toto tvrdenie.

Štyri dôvody, prečo táto krajina nie je predobrazom neba

Po prvé. V tejto krajine človek nežije len mierový život. Vedú sa tu ťažké vojny proti nepriateľom, ktorí túto krajinu neprestajne ohrozujú. Bojuje sa tu tvrdý boj proti nepriateľom. A to nie je dobrý predobraz neba.

Po druhé. Život v tejto krajine bol súčasne aj sladký, aj horký. Poznáme to? Vedia kresťania povedať, aký je ten ich kresťanský život horkosladký? Náročný a súčasne aj odmeňujúci. Či nie je byť kresťanom náročné? Nebojím sa povedať, že je. Ale je to aj odmeňujúce. Je to aj uspokojujúce. Je to byť plný a zároveň mať pocity prázdna. To je to, čo som po obrátení nedokázal hneď chápať. Ako je to možné, že život, ktorý som tu a teraz od Boha dostal, je na jednej strane taký plný a na druhej strane sú vo mne zrazu pocity prázdna? Kým sme tu v časnosti, sú tu protiklady a napätie, ktoré existujú v terajšom, zlom veku.

Po tretie. Táto krajina má aj územia, ktoré sú neúrodnou a suchou púšťou. Teda nie je len plná medu, mlieka, viníc, pasienkov a polí. Zahŕňa aj Judskú púšť. Popri všetkých úrodných lokalitách tu existujú aj nehostinné púšte.

Po štvrté. V krajine nie sú len ovečky, kravy a iný dobytok, ale sú tu aj vlci, medvede a iná dravá zver. Táto krajina nie je predobraz neba, ale je to predobraz kresťanského života.

Toto všetko platí, pokiaľ túto krajinu vnímame a vidíme tak, že sa v nej Izrael usadil a existuje tam už mnoho generácií. Dávid v tejto krajine žil a dostal sa na Judskú púšť. Potom nám ale tento jeho príbeh musí niečo hovoriť o našom kresťanskom živote. Vždy a o všetkom, čo budeme o tejto krajine v Písme čítať, o jej charaktere a topografických prvkoch (že je tu kopec a tu údolie a tu zas potok a tu je púšť a tu sú vinice a polia) a o sľuboch, ktoré sa k nej viažu, si musíme pamätať, že je za nimi vždy aj nejaký hlbší duchovný odkaz.

Veci s Izraelčanmi sa reálne stali. Reálny Boh konal voči reálnym ľuďom, ale zároveň sa udialo niečo viac. Zároveň v tom je ako predobraz načrtnutý náš prítomný kresťanský život. Keď Dávid išiel na púšť, išiel tam reálny Dávid a išiel na reálnu Judskú púšť. Jeho Bohom bol reálny Boh a Dávid k nemu hovorí a o ňom píše. Ale týka sa to mňa a aj teba, lebo tu v Žalme 63 je opísaný aj náš život.

Púšte v Biblii

Z pohľadu biblickej histórie kľúčovú úlohu zohrávajú viaceré púšte. Na jednej strane je tu Judská púšť, o ktorej už bola reč. Na druhej strane sú tu štyri púšte Sinajského polostrova (púšť Sín – 2. Mojžišova 16:1; púšť Fáran a Sinai – 4. Mojžišova 10:12; púšť Šúr – 2. Mojžišova 15:22). Z týchto štyroch, ktoré zobrazujú život bez Boha pred obrátením, je to hlavne púšť Sín, po ktorej izraelský

ľud blúdil 40 rokov. Tam je zobrazený život v hriechu a márnosti a to všetko sa spája so zlou žiadosťou a modlárstvom. Celá tá generácia zomiera na púšti, aby sa zjavilo, že život bez Boha končí večnou smrťou.

Na druhej strane Judská púšť je púšť, po ktorej z času na čas chodia biblickí ľudia viery, aby sme sa naučili žiť náš kresťanský život, život v posvätení, a to z toho, ako po nej chodia a čo na nej robia. Je to súčasť zaslúbenej krajiny a znázorňuje suché obdobia v živote viery. Aj kráľ Dávid sa dostal na púšť.

Som kresťan a mám aj suché obdobia v živote viery. Pri mojom obrátení mi nikto o tom nepovedal. Veľa vecí som musel sám objaviť. Častokrát som sa pýtal sám seba: „Ako je to možné, že je Boh tak veľmi ďaleko? Ako je to možné, že som taký slabý?“ A toľkokrát som sa pýtal: „Som vôbec kresťan? Pochopil som Boha správne?“ Vrátil som sa k Písmu, čítam ho a zrazu zisťujem: „Tu je mapa! Nieкто sa ocitol na púšti a bol to kráľ. Niečo zvláštne sa s ním udialo. Niečo zvláštne s ním prebieha.“ Dnes som vďačný každej knihe a každému človekovi, ktorý mi niečo povie o suchých obdobiach v živote kresťana.

Pre našu úvahu teraz nie je podstatný dôvod, prečo sa Dávid ocitol na púšti. Biblia uvádza rôzne dôvody a rôzne príčiny, prečo sa môžeme ocitnúť na púšti, ale tie teraz nie sú podstatné. Raz sa môžem ocitnúť na púšti preto, že som si to zaviniť sám. Inokedy z inej príčiny, ale zrazu som na nej. Zrazu som tam a čo teraz? Ako mám teraz konať? Je tu na púšti nejaká voda? Ako sa z nej dostať preč?

Čo hovorí Dávid v Žalme 63?

Verše tohto žalmu sa dajú rozdeliť podľa času do troch kategórií. Týkajú sa minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Vychádza mi z toho, že keď sa dostaneme na púšť, tak si vždy musíme uvedomiť toto rozdelenie nášho života na tri časové obdobia.

Prvé, čo Dávid hovorí, je „Bože, ty si môj silný Boh.“ (verš 2). To je výpoveď o prítomnosti. Prečo na púšti ako prvé treba povedať „Bože, ty si môj silný Boh“? Sú k tomu dôvody. Nič v tomto žalme nie je náhodou. Všetko v ňom je z Božieho Ducha a pravda o Bohu má význam aj na púšti. Pravda o Bohu musí stále platiť v našom živote. Musí byť pred našimi očami, aj keď sme v paláci, kde sme veselí a radostní; keď sú hostiny a stoly plné Božích požehnaní. A rovnako musí platiť, aj keď sme na púšti. Dávid je na púšti a aj tu vie pravdu o Bohu. Ukazuje sa ako človek, ktorý správne pozná Boha. Dostal sa na púšť, ale pochopil, že Boh sa tým nezmenil a pripomína si túto pravdu. Nielenže si ju pripomína, ale ju aj prehlasuje.

Dávidova modlitba nie je len prosbou: „Bože, daj ma preč z púšte, lebo to je všetko, čo by som teraz od teba chcel.“ Nezačína ju slovami: „Bože, som na púšti.“ Hovorí: „Bože, ty si silný Boh.“ Čím začínajú naše modlitby? Ja mám tendenciu v takých situáciách začínať nasledovne: „Som na púšti. Pomoc! Prosím o rýchly odvoz a o expresný presun do paláca. Amen!“ Ale to, že Boh je silný Boh, sa mi zrazu vytratilo z mysle. Zrazu myslím len na seba. „Ja som na púšti, Bože. Prosím o rýchlu sanitku, aby ma rýchlo anjeli naložili a prosím o bezbolestný odvoz. Chcem ísť rýchlo

do sanatória, rýchlo sa tam napiť dobrej minerálnej vody a urýchlene relaxovať.“

Kresťan, keď je na púšti, musí hovoriť pravdu o Bohu a musí ju smerovať k Bohu. Na prvý pohľad sa môže zdať čudné, prečo Boh od nás chce počúvať pravdy o sebe. Ale čo robíme, keď sme v zhromaždení alebo doma vo svojej komôrke? Hovoríme Bohu pravdy o ňom v chválach či v modlitbách. Boh to od nás očakáva a má na to dôvod. Ten dôvod nie je v tom, že by Boh bez našich vyznaní bol menej Boh. Ten dôvod je popri iných aj ten, že Boh posielal púšť do nášho života, aby preskúšal, na čom je založený náš vzťah s ním. Boh chce, aby sa ukázalo, či ho poznáme, a to, či poznáme Boha, sa najviac bude ukazovať na púšti. Toto vyučuje tento žalm. Neukazuje sa to najviac v palácoch, ale sa to najviac ukazuje na púšti, lebo na púšti to veľa stojí a musí to prameniť z našej viery, ako sa upíname na pravdu o Bohu. Na púšti musím uplatniť svoje presvedčenie o tom, aký je Boh. Na púšti nemôžem váhať o tom, aký je to Boh, len preto, že v zaslúbenej krajine je aj kúsok púšte a práve ja som sa na nej zrazu ocitol.

V Písmach sa hovorí o viere, ktorá je preskúšaná. Pravá viera na spasenie a pravá viera na pokračujúci duchovný rast je viera, ktorá býva preskúšaná. Učí o tom Pavol, učí o tom Jakub, Ján, Peter, učia o tom starozmluvné písma. Je to Boh, ktorý skúša našu vieru. Súčasťou skúšky je, že nás zavedie na púšť. Poviem rovno za seba: nikdy sa tam nevyberám dobrovoľne. Nepýtam sa na púšť. Púšť príde sama a nečakane. Príde dokonca aj vtedy, keď mám dojem, akoby som bol najlepší kresťan vo

svojej krajine a nebol tu odo mňa nikto duchovnejší. Ale príde púšť a vtedy si uvedomím, že v mojom živote existujú obdobia depresí či sklúčenosti. Zrazu mám pocit, akoby všetko zhynulo. Všade len piesok, páľava, žiadny život, žiadna radosť. Večer, keď som zaspával myslel som si, že nebo je už tu na zemi. Ráno sa zobúdzam, prichádza prvý zhon a ja mám dojem, že som sa priblížil k bráne pekla či zóne tlaku a protivenstiev.

Kazateľ Ricky Ryan hovorí: „Nedovol, aby ťa depresia zahnila preč od Boha, hoci je to jej úmysel.“ Prídu na nás depresie, diabol sa ich chytí a my padáme na hlboké dno beznádeje. Toto je jeho úmysel – zahnať nás preč od Boha.

Dávid bol na púšti. Po všetkých tých udalostiach musel byť v hlbokkej depresii a sklúčenosti. A napriek tomu poznal spôsob, ako sa nimi nenechať zničiť. Ako sa nimi nenechať pripraviť o vieru a o poznanie Boha, lebo ved' Boh vždy sleduje v našom živote veľký cieľ, aby sa nám dal poznať.

Ricky Ryan ďalej hovorí: „Pády zmariš tým, že svoju depresiu privedieš do svetla. Depresia miluje temnotu a nenávidí svetlo. A tak ju chyt' a potiahni do Božieho svetla.“ Toto robí Dávid v druhom verši. „Bože, ty si môj silný Boh.“ Ide do Božieho svetla. „Svetlom mojim nohám je tvoje slovo“, hovorí žalmista v Žalme 119:105. Svetlom v našom živote sú také pravdy o Bohu ako táto: *Boh je silný Boh*. Sú to pravdy, ktoré nám daroval Boží Duch a máme ich v Písme. Keď prídu depresie, máme v ňom návod a manuál. Musíme začať hľadať Boha konkrétnym spôsobom. Ale nie spôsobom: „Pomoc, som na púšti, prosím o odvoz!“ Toto ma nikdy nevy-

tiahlo z mojich depresí. Boží spôsob uvedený v Biblii je – ísť rovno k tomu, kto Boh je. Rovno a bez zdržania sa dostať k jadru veci. Značí to, že mám vedieť a nezabudnúť, aký je Boh, aj keď som ako človek momentálne na dne. Aj keď som prázdny. Aj keď som na púšti. Dávid to vie, on Boha pozná, lebo Boh ho tomu učil roky a roky. Je na púšti a hovorí: „Bože, ty si môj silný Boh, a preto sa idem sústrediť na teba. Hľadám ťa hneď za svitania. Som na púšti, ale idem rovno k tebe. Moja duša žízni túžbou po tebe. Moje telo je ako táto vyprahnutá zem okolo mňa. Celý Izrael sa odvrátil odo mňa. Preč sú paláce a hostiny a všetka radosť a veselosť. Ale ja idem k tebe.“ Dávid hovorí o prítomnosti a ide k jadru veci: „*Ty si môj silný Boh.*“

Dávid ďalej hovorí o budúcnosti – verše 3, 4, 5 a 6. Zvláštne je, že najviac textu v tomto žalme je venovaného výpovediam o budúcnosti. Dávid možno chcel naznačiť, že vo chvíli, keď je človek na púšti a prázdny a keď prameň jeho sily akoby vyschol, sústrediť sa na budúcnosť znamená cestu vpred.

Dávid tiež rozumie, že pobyt na púšti je dočasný. Dávid vie, že púšť je síce súčasťou zaslúbenej krajiny, púšť leží v Kanaáne, ale pobyt na púšti Boh neplánoval ako dlhodobý pobyt až po smrť. Dávid vie, že obdobia v živote sa budú striedať. Momentálne ho Boh priviedol na púšť. Má s tým nejaký plán a úmysel.

Dávid si spomína na bohoslužobný stánok. Je tu slovo, ktoré je preložené ako svätyňa. *Tak budem hladieť na teba v svätyni* (verš 3) – v tom stánku, kde bola truhla zmluvy v Jeruzaleme. Chrám totiž ešte nebol postavený, postavil ho až Šalamún, Dávidov syn.

Dávid veril, že bude znova hľadiť na svojho Boha vo svätyni, lebo Izraelu bola daná ako miesto zvláštneho kontaktu s Božou mocou a slávou. Dávid chápal, že za bohoslužobnými predmetmi a obradmi, ktoré Boh dal izraelskému ľudu, je nekonečná realita Božieho charakteru, Božej pravdy a Božej bytosti. Dávid toto chápe, ide za oponu, ide k podstate a tou je samotný Boh. Na púšti prežiješ, len keď rozumieš, čo je za oponou a čo je podstatou – a tou je Boh sám.

Význam budúcnosti je v tom, že Dávid vie, že pobyt na púšti raz skončí a čaká ho znovu kontakt s tou najväčšou realitou, ktorou je Boh sám. Vie, že sa vráti do svätyne, Boh ho obnoví za kráľa, lebo On je verný svojmu sľubu. Dávid vie, že bude v svätyni. Ale nebude tam kvôli svätyni, bude tam kvôli Bohu. Do zhromaždenia nechcem chodiť kvôli zhromaždeniu. Do zhromaždenia chcem chodiť kvôli Bohu. Bibliu chcem čítať kvôli Bohu. Modliť sa chcem kvôli Bohu a kvôli Bohu chcem svedčiť druhým ľuďom.

Siedmy verš ukazuje význam minulosti

Vyjadril som sa k významu prítomnosti na púšti a tiež k významu budúcnosti. Aká je rola minulosti? „*Ked' sa rozpomínam na teba na svojej loži, za nočných stráží, rozmýšľam o tebe.*“ (verš 7). Dávid si pamätá, čo predchádzalo pobytu na púšti. Pamätá si na svoj život kráľa.

Možno najťažšie momenty posledných mesiacov a dnešných dní sú v tom, že sa pýtam znova a znova: „Prečo je tak málo vidieť tvoju moc? Bože, prečo nie sú ďalší ľudia spasení? Prečo o tom čítam v knihách a nevidím to na vlastné oči? Prečo o tom počujem, že sa to stalo tam a vtedy a tak a prečo ja nemôžem mať tú milosť v tomto živote, že by som bol pri obrátení hriešnikov a bol k tomu použitý?“ Pýtam sa: Príde to? Hovorím túto modlitbu Bohu a rozmýšľam nad tým.

Počul som raz svedectvo kazateľa Darryla Craffa. Opisoval, ako po období služby odišiel študovať na istý teologický seminár v USA. Šesť mesiacov pravidelne svedčil ľuďom z okolia seminára. Chodil od dverí k dverám, čo je asi najťažší spôsob svedectva, aký poznám. Obišiel celú komunitu v mieste, kde býval. Išiel od domu k domu. Zvonil a svedčil, zvonil a svedčil. Rozdával letáky, prihovárал sa ľuďom. Po šiestich mesiacoch nikto ani len neprišiel do zhromaždenia, nie to, aby sa obrátil. Bol z toho zúfalý, bol nešťastný, bol prázdny. Počúval som jeho svedectvo priamo od neho. Potom šiel za jedným profesorom na tej škole, otvoril sa mu a pýtal sa ho ako brata: „Čo je s mojím životom? Prečo v mojej službe nevidím to, čo chcem vidieť najviac? Prečo to neprichádza?“ A ďalej sa ho pýtal: „Je to môj hriech, čo som urobil? Nie som si vedomý žiadneho hriechu. Alebo zle

kážem evanjelium? Alebo prekrúcam niečo, čo je v Biblii?“ Pýtal sa dokola a dlho sa rozprávali. Viete, čo mu ten profesor povedal?

Ked' som počúval toto svedectvo, mal som uši napnuté, lebo som si hovoril: „Som na správnom mieste, teraz mi Boh niečo chce povedať. Práve v tejto chvíli. Asi preto tu mám byť, aby som si toto vypočul.“ Ten profesor mu povedal: „Darryl, to nie je preto, že by bol hriech v tvojom živote. Ani preto, že by si kázal zlé evanjelium. Ani preto, že by si bol heretik alebo že by si poblúdil v biblických doktrínach. To je preto, že ťa Boh skúša a vedie ťa obdobím, v ktorom pozoruje, či to budeš robiť vo viere aj v budúcnosť bez toho, aby si svojimi očami videl z toho ovocie.“

Mne sa tieto slová zrazu spojili s mojím životom a s tým, čo prežívam a čím prechádzam. Pochopil som, že Boh chce, aby som vo zvestovaní evanjelia pokračoval. Aby som v tom pokračoval, aj keď suché obdobie ešte pokračuje. Aby som veril, že sa Boh nezmenil a že má plán. Že niektorí z tých ľudí k nemu prídu, či už to uvidím, alebo to uvidí niekto iný.

Dávid očakáva budúcnosť. Dávid ide rovno k Bohu prítomnosti. Dávid sa rozpomína na minulosť. Spomínam si na štúdium a na internát a na jedného spolužiaka. Tri roky mi robil rôzne protivenstvá, raz tu, raz tam. Rôznymi spôsobmi. Zažil som od neho všelijaké výpady a okrem toho sa rúhal Bohu hádam viac než všetci ostatní spolužiaci dokopy. Po troch rokoch prišiel deň, keď ma zavolať do izby. Sedeli sme spolu na gauči jeden vedľa druhého a boli sme tam sami. Držal ma za ruku, mal slzy v očiach, plakal, bol usvedčený Bohom. Hovoril mi: „Jany, Boh existuje a ja nechcem um-

riet' bez neho. Čo mám robiť?“ Najväčší hriešnik, aký bol na internáte, sa stal najznámejším kresťanom v celom tom študijnom období. Všetci zanemeli, keď uvideli, že sa obrátil. V tom čase nebolo medzi spolužiakmi väčšej udalosti. Na to nikdy nezabudnem. Mám to dodnes pred očami. Všetko, čo sa vtedy udialo. Ak toto je Božie vysvetlenie púšte, ak toto je Boží spôsob, akým s nami koná, tak nezabudnime na jeho med a mlieko, pastviny, lúky a lesy a všetky tie krásne zaslúbené veci, ktoré sú v zaslúbenej krajine – no je tam i Judská púšť.

Všetko to po zhrnutí znamená, že Boží zámer s nami je jednotný a kompaktný bez ohľadu na to, v ktorej časti krajiny sa nachádzame. Inými slovami povedané, či už som na pastvine, alebo v lese, alebo na lúke, alebo pri jazierku, alebo v chráme, alebo v paláci, alebo kdekoľvek inde a dokonca i na púšti, Boh má s nami jeden nepretržitý zámer. Tým nepretržitým cieľom je zjaviť sa nám. Boh sa nám chce odhaliť viac a viac; viac a viac odokryť svoju nekonečnú bytosť. Chce sa nám dať poznať a priviesť nás bližšie k sebe. Nekonečný, mocný, najkrajší – Boh plný starostlivosti a milosti. Boh chce, aby naše oči hľadeli na neho. Chce byť s nami a ešte viac milovaný. Chce, aby sme mu viac verili. Chce od nás počuť vyznanie lásky aj na púšti: „Bože, ty si môj silný Boh. Ja ťa hľadám hneď za svtania.“ Boh chce, aby sme po ňom prahli takým spôsobom, ako keď na púšti prahneme po vode.

Ked' sa Dávid vráti z púšte do Jeruzalema, vie, čo tam bude robiť. Bude chodiť do svätyne – „tam pôjdem za tebou, aby som poznal tvoju nekonečnú bytosť. Tam pôjdem za tebou, aby som ťa

mal v strede svojho života.“ Je chápanie tohto Božieho zámeru, tohto centrálného plánu s nami dôležité?

Boh nás berie k sebe a necháva nás poznávať seba samého. Jeho večné bytie má byť zjavené v našom živote. Toto s nami robí na púšti, ale aj na pas-tvinách. Nič sa nezmenilo, keď sme sa ocitli na púšti. Presne podľa tohto Dávid postupuje na púšti. Dávid to vie. Vie, že Boh chce stále rovnakú vec – zjavovať svoju nekonečnú bytosť.

Hagar videla obraz Boha na púšti a studni vody dala meno odvodené od toho videnia. Mojžiš videl Boha na púšti. Eliáš videl Boha na púšti. Dávid očami viery vidí Boha na púšti. O tom je 12 veršov Žalmu 63. Uvidíme Boha na púšti? Teraz, keď už na nej sme, alebo keď na nej najbližšie budeme? Stretne sa tam s ním?

Teraz sa dostávame späť k otázke: Vykopeš studňu na púšti ako Dávid? Dávid to urobil: „Moja duša žízni túžbou po tebe. V tejto zemi niet vody. Je to púšť. Ty si moja voda. Teba chcem. A tým, že ti poviem „si silný Boh“ a tým, že ťa teraz budem hľadať, otvoríš mi studňu na púšti. Studňu tvojej bytosti. Studňu tvojej večnej milosti. Teba dávam do stredu svojho života. Ty si moja studňa. V zemi bez vody, na dne depresie, na dne sklúčenosti sa teraz z teba napijem.“

V najprázdnejšej chvíľke kresťanského života chcem urobiť to, čo Dávid. Chcem nájsť studňu. Chcem ju vykopať. Prísť k Bohu a povedať „Ty si môj silný Boh. A v tejto svojej prázdnote sa chcem naplniť tebou. Ty si moja plnosť.“

Ján Šichula

Prvý a druhý Adam a princíp reprezentácie

Mária ako druhá Eva?

*Lebo nemáme veľ'kňaza, ktorý by nemohol súcitiť s našimi slabosťami,
ale pokúšaného vo všetkom, podobne nám, bez hriechu*
Židom 4:15

Lebo pretože skrze človeka smrť, skrze človeka i zmŕtvychvstanie mŕtvych
1. Korinským 15:21

*Tak je aj napísané: Prvý človek, Adam, stal sa živou dušou,
posledný Adam oživujúcim duchom...*
Prvý človek zo zeme zemský, z hlíny, druhý človek – Pán z neba.
Aký bol ten zemský, takí aj všetci zemskí,
a aký ten nebeský, takí aj všetci nebeskí.
A ako sme niesli obraz zemského, tak ponesieme aj obraz nebeského.
1. Korinským 15:45-49

Úvod

Do redakcie sme dostali ohlasy od dvoch čitateľov na článok „Dve hrdličky verzus jedna dogma“ uverejnený v predchádzajúcom čísle. Obaja pisatelia nám vytýkajú, že píšeme proti katolíckej doktríne o bezhriešnosti Márie, a jej bezhriešnosť obhajujú.

Pri odpovediach týmto čitateľom som si uvedomil ďalšie súvislosti, o ktorých si myslím, že by mohli zaujímať aj ostatných čitateľov, pretože otázka údajnej bezhriešnosti Márie sa priamo dotýka jadra samotného evanjelia spasenia z viery, je priamo prepojená s ospravedlnením skrze vieru samotnú.

Jeden z pisateľov nám záverom listu poprial, aby sme mohli spoznať tajomstvo bezhriešnosti panny Márie. Prečo musíme ako kresťania takéto pranie odmietnuť, prečo neveríme, že takéto tajomstvo existuje, a prečo odmietame katolícke učenie o bezhriešnosti Márie? Pretože likviduje evanjelium milosti a nahrádza ho falošným evanjeliom, ktoré nemá moc spasiť dušu hriešnika – a týmto sa zaoberá tento článok.

Druhá Eva – bezhriešna Mária?

Katolícka dogmatika učí o Márii, že bola **bezhriešna**. Citujem: „Ona bola prvá a jedinečným spôsobom požehnaná víťazstvom nad hriechom, ktoré vydobyl Kristus: bola uchránená od akejkoľvek poškvrny prvotného hriechu²⁹² a počas celého svojho pozemského života sa s pomocou osobitnej Božej milosti nedopustila nijakého hriechu²⁹³“ (KKC^A, odsek 411). Katolícka vierouka vzťahuje na Máriu Kristovo vykupiteľské a očisťujúce dielo retrospektívnym spôsobom

tak jedinečne ako na žiadneho iného človeka: „V priebehu storočí si Cirkev uvedomila, že Mária, plná Božej milosti, už bola vykúpená od svojho počatia. Toto vyznáva dogma o Nepoškvrnenom Počatí, vyhlásená v roku 1854 od Pápeža Pia IX: „*Blahoslavená Panna Mária bola už od prvého okamihu svojho počatia milosťou a osobitným zalúbením Všemohúceho Boha vzhľadom na zásluhu Ježiša Krista, Vykupiteľa ľudského pokolenia, ochránená ako nedotknutá od akejkoľvek poškrvny prvotného hriechu*.““ (KKC, odsek 491). Katechizmus tvrdí (odsek 492), že „Mária bola vykúpená vznešenejším spôsobom“ a že bola „celá Svätá“ a „oslobodená od akejkoľvek škvrny hriechu, sťaby nové stvorenie, dielo Ducha Svätého“ (odsek 493). Inými slovami, Mária nielenže údajne nespáchala žiaden hriech počas svojho života, ale neniesla ani vinu a porušenosť hriechom zdedenú po Adamovi.

Katolícka vierouka toto učenie o bezhriešnosti Márie zavádza kvôli tomu, aby bolo možné Márii pripísať sprostredkujúci podiel na vykupiteľskom diele Spasiteľa Ježiša Krista: „poslušnosťou **sa stala príčinou spasenia** pre seba samu a pre celé ľudské pokolenie“ – z tohto dôvodu je nazývaná „Matkou žijúcich“ (KKC, odsek 494) a je o nej vyrieknuté: „Skrze Evu smrť, skrze Máriu život“ (odsek 494), „Ona je skutočne aj Matkou údov (Kristových), pretože s láskou **spolupracovala na zrodení veriacich v Cirkvi**“ (odsek 963) a „Na Spasiteľovom diele **spolupracovala** celkom mimoriadnym spôsobom,... , aby tak **obnovila nadprirodzený život duší**. Práve preto je v poriadku milosti našou Matkou“ (odsek 968).

To sú veľmi silné heretické a rúhavé tvrdenia, lebo jedinou príčinou spasenia je večný, všemocný, nestvorený Boh. Mária, akokoľvek zbožná a vo viere poslušná, ale predsa len stvorená žena, k tejto príčine nijako neprispieva. Boh, pretože je milostivý a vševediaci, sa ešte pred založením sveta rozhodol, že po páde človeka spasí hriešnikov. Ešte pred založením sveta pripravil Spasiteľa, Krista (Zjavenie 13:8). Jedinou príčinou spásy je Boh (Žalmy 3:9; Jonáš 2:10).

Pán Ježiš, pretože je Spasiteľ, prišiel dať tým, ktorí boli mŕtvi vo svojich hriechoch a vo svojich previneniach (Efezským 2), život. Prišiel im dať vzkriesenie z mŕtvych, nový život, život v hojnosti, ktorý siaha až do večnosti: „*Ježiš jej povedal: **Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude***“ (Ján 11:25), „*Ja som chlieb života*“ (Ján 6:35, 6:48), „*Ja som prišiel nato, aby mali život a aby mali hojnosť*“ (Ján 10:10). Tým, že katolícka dogmatika dáva Márii titul „Matka žijúcich“, snaží sa jej pripísať to, že ona je zdrojom toho života, ktorý pramení zo spásy. To, čo Božie slovo pripisuje len a len (exkluzívne, výlučne) Kristovi, pripisuje katolícka vierouka aj Márii. To je heréza a rúhanie.

Takto začína vznikáť v katolíckej vierouke zvláštne prepojenie medzi Máriou a Evou. O Eve síce môžeme povedať, že je matkou všetkých živých (v zmysle všetkých narodených zemských ľudí), pretože každý jeden človek, ktorý kedy žil na tejto planéte, má Evu vo svojom rodokmeni. V tomto zmysle je Eva matkou všetkých živých (1. Mojžišova 3:20). V takomto zmysle ale Mária nie je matkou všetkých živých, pretože nie všetci sa narodili z jej rodovej línie. Lenže

takto to v tej dogme („Matka žijúcich“) ani nie je myslené. Keď je titulovaná ako „Matka žijúcich“, je v tom zahrnuté prepojenie na spasenie.

Toto je odkryté naplno v ďalšej dogme, v ktorej sa tvrdí, že *Mária je druhá Eva* v tom zmysle, že keď Eva mala podiel na páde človeka do hriechu (čo nakoniec priviedlo všetkých ľudí pod kľatbu, odsúdenie a smrť), tak Mária, keďže „sa stala príčinou spásy pre celé ľudské pokolenie“ (KKC, odsek 494), odčinila to, čo spáchala Eva (v zmysle: skrze Evu smrť), a to tým, že sprostredkovala ľudskej rase život prameniaci zo spásy (skrze Máriu život): „Skrze Evu smrť, skrze Máriu život“ (KKC, odsek 494). Toto je priama analógia k biblickému učeniu, že Adam je prvý Človek – prvý Adam, a Kristus je druhý a posledný Človek – druhý Adam (1. Korintským 15).

Táto vec je taká zásadná pre evanjelium, že sa na ňu musíme pozrieť podrobnejšie. Potrebujeme do hĺbky porozumieť tomu, čo to znamená, že Adam je prvý Človek (prvý Adam) a Kristus je posledný či druhý Človek (druhý Adam). Potom už bude ľahké rozsúdiť, či Mária je druhá Eva a či skrze Máriu je život.

Prvý Človek (Adam) – druhý Človek (Kristus)

Božie slovo jasne učí (Rímskym 5; 1. Korintským 15), že Adam je človek vo veľmi zvláštnom zmysle slova – on je prvý Človek (prvý Adam), a Ježiš Kristus je človek tiež vo veľmi zvláštnom zmysle slova – on je posledný Človek, posledný Adam. Kristus je druhý taký zvláštny Adam, akým bol prvý Adam. V čom spočíva ich zvláštnosť? Spočíva v dvoch veciach, a to takých zásadných,

že je na nich vystavané dielo spásy, stojí na nich evanjelium.

Aj jeden aj druhý majú zvláštny, jedinečný pôvod. Adamov otec je Boh Otec, pretože Adama stvoril na svoj obraz z prachu zeme a vdýchol mu život (1. Mojžišova 2:7). Adam nemá telesného (zemského) otca. Adamov pôvod je nadprirodzený, nenarodil sa z tela. Podobne ani Pán Ježiš nemá telesného (zemského), biologického otca. Ježišov pôvod je nadprirodzený, bol počatý z Ducha. Adam bol až do svojho pádu bezhriešny, lebo bol stvorený ako bezhriešny. Pán Ježiš bol počatý a narodil sa bez hriechu – o tom dávajú svedectvo písmá Nového zákona a aj starozákonné prorocktá. Tieto veci neplatia o žiadnom inom človeku na Zemi. Platia len o dvoch ľuďoch, o dvoch výnimočných Adamoch, o dvoch jedinečných Človekoch s veľkým „Č“. Výnimoční sú tým, že sa narodili bez hriechu a že vykonali niečo, čo sa prenáša a má dopad na „všetkých ľudí“ a na „mnohých ľudí“ (Rímskym 3:23, 5:12-15; 1. Korintským 15).

Princíp reprezentácie a princíp započítania

Adam je zemský človek „z hlíny“. Kvôli tomu sú aj všetci jeho potomkovia, všetci ľudia na tejto planéte, „zemským človekom“ (1. Korintským 15). Keď Adam prestúpil Božie prikázanie a svojou neposlušnosťou zhrešil a na seba priviedol Božiu kľatbu a Boží trest (odsúdenie), tak nezahrešil len on, ale zhrešili aj všetci jeho potomkovia, ktorí sa kedy mali narodiť v jeho rodovej línii. Na tento svet sa všetci ľudia rodia už ako hriešni a sú hriešni už od lona svojej matky, lebo im je Adam otcom. Adamova vina je Bohom započítaná kaž-

dému jeho potomkovi. Toto je princíp reprezentácie a princíp započítania, ako ho vyučuje Božie slovo: „*Preto ako **skrže jedného človeka vošiel hriech do sveta a skrže hriech smrť, a tak prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili***“ (Rímskym 5:12, pozrite aj 5:16-19), „*A tak teda ako **jedným pádom odsudzujúci výrok na všetkých ľudí na odsúdenie,***“ (Rímskym 5:18). Adamova vina je započítaná všetkým ľuďom bez rozdielu, pretože všetci zemskí ľudia bez rozdielu sú jeho potomkovia.

Keby Adam nemal také výnimočné postavenie, že v tej skúške v rajskej záhrade reprezentoval všetkých ľudí, všetkých svojich potomkov (ktorí sa ešte len mali narodiť), potom by ani nemohlo existovať evanjelium spásy a vykúpenia, pretože by nemohol existovať druhý a posledný Adam (Človek), Kristus, ktorý je rovnako výnimočný vo svojom postavení. Jeho výnimočnosť je totiž v tom, že môže reprezentovať všetkých svojich potomkov – všetky deti Božie, ktoré sa stávajú deťmi Božími skrže vieru v Krista (Rímskym kapitola 5:8 a 19; 1. Korintským kapitola 15). Len títo dvaja Adamovia majú také postavenie, že konajú za mnohých, že svojím konaním reprezentujú všetkých svojich potomkov. Pretože podľa Písma iba oni dvaja, jediní, sa narodili bez hriechu a majú jedinečný pôvod od Boha. Skrže Adama smrť, skrže Ježiša Krista vzkriesenie z mŕtvych a život. Ako sme všetci niesli obraz toho zemského (boli sme ako on), tak spasení ponosú obraz toho nebeského (budú ako on). (Pozri tiež článok: *Bez Adama niet Krista, Solas číslo 21, zima 2013, str. 13-17 – poznámka redakcie.*)

Slová *prvý a posledný a prvý a druhý* už vylučujú to, že by takou bezhriešnou od svojho počatia mohla byť aj Mária, lebo by potom bola tretí Človek, ale Písmo nehovorí o troch, ale iba o dvoch a uvádza ich menovite – a sú nimi: Adam a Kristus, a nie niekto iný, a teda ani Mária nie.

O týchto dvoch výnimočných Adamoch (Človekoch) platí nielen princíp reprezentácie, ale aj princíp započítania. Adam zhrešil, a Boh jeho vinu započítal nielen jemu, ale aj všetkým jeho potomkom (Rímskym 3:23). Toto je opäť kľúčové pre evanjelium.

Kristus je zmierením za hriechy celého sveta (1. Ján 2:2; 2. Korinským 5:19). Jeho obeť bola prinesená raz a navždy, a je dostatočná na to, aby pokryla hriechy celého sveta. Ak by všetci ľudia na svete uverili, všetci by boli spasení, pretože donesená Kristova obeť je dostatočná na spasenie. Účinná je však len pre tých, ktorí uveria evanjeliu. To je podstata princípu reprezentácie a započítania, o ktorom vyučuje Božie slovo. K pochopeniu tohto princípu je kľúčovým textom pasáž Rímskym 5:12-19.

Všetci zemskí ľudia zhrešili v Adamovi, pretože sa narodili „v Adamovi“. Adam (prvý Človek) ich reprezentoval, preto Adamov hriech je započítaný všetkým zemským ľuďom.

Kristus je posledný Adam. Všetci, ktorí sú „v Kristovi“, majú ospravedlnenie a večný život. Pretože sa narodili z Boha (nie z Adama), reprezentuje ich už Kristus (nie Adam). V Kristovi sú všetci tí, ktorí uverili evanjeliu a majú Ducha Kristovho (Rímskym 8:9). Platí o nich, že ich hriechy boli započítané

(pripočítané) Kristovi a Kristova spravodlivosť bola započítaná im – oboje započítanie je skrze vieru v evanjelium. To je podstata ospravedlnenia. Pri ospravedlnení Boh počíta uverivším Kristovu vlastnú spravodlivosť, ktorá je dokonalá. Ospravedlnenie z viery je neoddeliteľná a kľúčová skutočnosť evanjelia milosti. Je Bohom postavené na tomto princípe započítania a princípe reprezentácie týmito dvoma výnimočnými Adamami.

Vo svetle týchto výpovedí Písma sa pozrime na katolícku doktrínu o Márii ako o údajnej druhej Eve. Aby Mária mohla byť druhá Eva, musel by Boží princíp reprezentácie a započítania platiť nielen o Adamoch, ale aj o „Evách“. Eva mala jedinečný pôvod, lebo nemala zemských (telesných) rodičov – jej pôvod je nadprirodzený, bola vzatá z Adama (1. Mojžišova 2:22). To by znamenalo, že rovnako tak by musel byť jedinečný aj pôvod druhej Evy, Márie. Dobre však vieme, že Mária mala ako mamu, tak aj otca, teda obaja jej rodičia boli zemskí. Mária sa preto nekvalifikuje ani ako „druhá Eva“, a ani ako „Matka žijúcich“, pretože princíp reprezentácie a pripočítania nefunguje po ženskej, ale po mužskej línii (nie po mame, ale po otcovi).

Musíme si uvedomiť, aké závažné dôsledky by to malo, keby sme opustili učenie Písma o tom, že princíp reprezentácie a pripočítania funguje len po mužskej línii. Ak by fungoval aj po ženskej línii, potom by vina z prehrešenia sa v rajskej záhrade bola počítaná aj Ježišovi ako dieťaťu Márie a Pán Ježiš by nebol bezhriešny a nemohol by byť Spasiteľom hriešnikov.

Kristus bez hriechu – a aj Mária bez hriechu?

Písmo priamo a explicitne (výslovne) učí o Kristovi, že bol bezhriešny: „*Lebo nemáme veľ'kňaza, ktorý by nemohol súcitiť s našimi slabosťami, ale pokúšaného vo všetkom, podobne nám, bez hriechu*“ (Židom 4:15). Pán Ježiš je večný Boží Syn. Jeho bytie aj božská podstata je odvodená od Boha Otca, avšak nie tak, že by jeho bytie malo nejaký počiatok v čase. Jeho bytie a božstvo sú odvodené od Otca ešte vo večnosti, preto je Boží Syn rovnako večný ako Otec. Keď sa Pán Ježiš narodil ako človek v tele, z panny menom Mária, pribral k svojej dokonalej božskej prirodzenosti aj plnosť ľudskej prirodzenosti.

Spasiteľ sa musel narodiť v tele, pretože keď sa hriech stal v tele, musel byť aj potrestaný v tele (Rímskym 8:3). Aby Pán Ježiš vykúpil hriešnikov, musel priniesť svoju obeť za hriech v tele ako zemský človek. Musel byť sám bez hriechu, aby mohol zomrieť zástupne za hriechy iných. Keby mal svoj vlastný hriech, nemohol by zomrieť zástupne za iných, zomrel by len ako hriešny človek, teda sám za svoj hriech.

Pán Ježiš sa musel narodiť v tele pod Mojžišov zákon, aby nás mohol vykúpiť spod Mojžišovho zákona, nielen spod moci hriechu a trestno-právnych dôsledkov hriechu: „*Duša, ktorá hreší, zomrie*“ (Ezechiel 18:4 a 20), „*odplata za hriech je smrť*“ (Rímskym 6:23). Musel byť sám bez hriechu, aby dokonalou poslušnosťou naplnil Mojžišov zákon a stal sa spravodlivým zo zákona. Preto môže platiť, že „*koniec zákona je Kristus*“ (Rímskym 10:4), a zároveň môže platiť, že táto Kristova spravodlivosť je počítaná veriacim: „*Lebo koniec zákona*

je Kristus na spravodlivosť každému veriacemu“ (Rímskym 10:4). Kristus musel byť (a aj bol) bez hriechu, inak by nemohol zomrieť zástupne a vziať na seba celú požiadavku zákona, podľa ktorej: odplatou za hriech je smrť. Niesol naše hriechy, za ktoré aj zomrel potupnou smrťou na kríži. Aby mohol niesť naše hriechy, nemohol mať ani jeden svoj. A netýka sa to len hriechov, ktoré by spáchal pod zákonom ako hriešne skutky. Nemohol niesť ani Adamovu vinu a porušenie hriechom zdedené po Adamovi. Keby niesol čo i len Adamovu vinu, nemohol zomrieť zástupne za iných hriešnikov.

Písmo teda jasne učí o Kristovej bezhriešnosti: Kristus bol bez adamovskej viny, bez porušenia hriechom a bez vlastných hriechov. A Písmo jasne učí, že Kristova bezhriešnosť je absolútne nevyhnutná k tomu, aby mohol byť Spasiteľom a vykonať dielo vykúpenia.

Ak chce katolícka dogmatika spraviť z Márie spoluvykupiteľku a spoluspasiteľku (KKC), alebo jej akýmkoľvek spôsobom pripísať spoluprácu či podiel na spásu a vykúpení, musí siahnuť po učení o bezhriešnosti Márie. Mária musí byť bezhriešnou nielen takým spôsobom, že sama nezhrešila, ale musí byť aj počatá bez hriechu, aby neniesla adamovskú vinu a nededila po Adamovi porušenie hriechom. Presne tieto dve veci katolícka dogmatika aj zaviedla a učí.

To, že je to vážna heréza a rúhanie, ukážeme z nasledovného:

Po prvé: Máriina bezhriešnosť je potrebná pre jej prepojenie so spásou a vykúpením. To je taká závažná a kľúčová vec a skutočnosť, že keby to tak naozaj bolo, Písmo by o tom učilo priamo a vý-

slovne (explicitne) rovnako či podobne, ako to učí o Pánovi Ježišovi. Nielenže to Písmo takto nikde neučí a nespomína, ale na také niečo nepoukazuje ani len najmenším náznakom.

Po druhé: Ak by bola bývala Mária bezhriešne počatá, teda by neniesla Adamovu vinu a nemala by žiaden vlastný hriech, čiže bola by dokonale bezhriešna, potom by:

1. nemohol platiť Boží výrok, že „*všetci zhrešili*“ (Rímskym 3:23, 5:12), pretože o Márii by to neplatilo a musela by byť z tejto diagnózy a obvinenia vyňatá,
2. sama nepotrebovala spásu a Spasiteľa, pretože by bola spravodlivá (ospravedlnená) vlastnou spravodlivosťou, spravodlivosťou zo zákona, spravodlivosťou zo skutkov (Rímskym 10:5; Galatským 3:12) – a tým pádom by nebolo nijako potrebné retrospektívne na ňu vzťahovať Kristovo vykupiteľské dielo a Božiu milosť. Milosť a spása je pre hriešnikov, nie pre svätých a spravodlivých – čiže v tomto je ešte aj v katolíckej dogmatike absolútny a neprekonateľný rozpor,
3. keby sme k jej údajnej bezhriešnosti pridali ešte aj to, že je údajne druhá Eva, a teda princíp reprezentácie a započítania sa môže šíriť aj po línii

matky (ženy), potom sama Mária mohla vykonať dielo vykúpenia a byť Spasiteľkou v plnosti a rovnako dobre ako Boží Syn, Pán Ježiš Kristus.

Toto sú dôsledky dogmy o bezhriešnosti Márie a o tom, že je druhou Evou. Tieto dogmy rozvracajú evanjelium Ježiša Krista a sú to vážne herézy namierené priamo proti evanjeliu golgotského kríža.

Záver

V katolíckom evanjeliu je Mária spoluvykupiteľka a spoluspasiteľka, je súčasťou príčiny spásy a spolupracuje a podieľa sa na všetkých aspektoch spasenia a vykúpenia spolu s Ježišom Kristom. Celé toto učenie je vystavané na bezhriešnosti Márie a na tom, že je v postavení a úlohe druhej Evy, čo by ale bolo možné len vtedy, keby princíp reprezentácie a započítania platil aj po matke (po ženskej línii).

Celé toto učenie o Márii predstavuje dostatočný dôkaz o tom, že katolícke evanjelium je falošné evanjelium a nemôže spasiť dušu hriešnika. Biblické evanjelium, ktoré je mocou Božou na spasenie každému veriacemu, je vystavané na biblických princípoch, ku ktorým sa vrátila reformácia vo forme piatich reformačných „Sola“.

Peter Vajda

^A *Katechizmus katolíckej cirkvi (KKC) pripravený po Druhom ekumenickom vatikánskom koncile napísaný Jánom Pavlom II (http://www.kristus.bibletop.sk/katechizmus.pdf)*

²⁹² *Porov. Pius IX. Ineffabilis Deus: Denz.-Schönm*

²⁹³ *Porov. Tridentský koncil: Denz.-Schönm. 1573*

Encyklika pápeža Jána Pavla II „Redemptoris Mater“ (1987), Encyklika pápeža Františka „Lumen fidei“ ods. 60, Katechizmus katolíckej cirkvi (http://dkc.kbs.sk/dkc.php?frames=1&in=KKC)

Milí priatelia a sympatizanti časopisu Solas!

Službu združenia Solas môžete podporiť aj svojimi 2 percentami z dane z príjmu. Tým prispievate na vydávanie časopisu a šírenie evanjelia.

Na príjem 2 percent z dane sme zaregistrovaní „V Notárskom centrálnom registri určených právnických osôb (NCRpo) dňa 29. 09. 2015 pod sp. zn. NCRpo 215/2015“. Zdaňovacie obdobie 2015 (rok príjmu 2 % podielu zaplatenej dane 2016).

Údaje, ktoré potrebujete uviesť do vášho daňového priznania – do oddielu „Údaje o prijímateľovi“:

IČO: 42064619

Právna forma: Občianske združenie

Obchodné meno (názov): Solas

Sídlo – ulica – číslo: Smreková 11

PSC: 01007

Obec: Žilina

Ak sami nepodávate daňové priznanie:

Potrebné formuláre si môžete stiahnuť aj z web stránky združenia Solas (www.solas.sk).

Solas číslo 30, 9. ročník, jar 2016

Časopis Solas vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.
IČO: 42064619. Je evidovaný Ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.

Číslo 30 vyšlo 7. marca 2016 v náklade: 2 640 ks.

Tlač: Alfa print, s. r. o. Martin, www.alfaprint.sk

Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účty:

Z územia Slovenska:

VÚB Žilina, číslo účtu: SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

Zo zahraničia: Číslo účtu v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,
SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Fotografie: Redakcia Solas

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia Solas, P. O. Box 76, 010 07 Žilina 7

tel.: +421 948 444 155

e-mail: redakcia.solas@solas.sk; solas@solas.sk

www.solas.sk; casopis.solas.sk; blog.solas.sk

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

Solas

**A tak id'te, čiňte učeníkmi všetky
národy krstiac ich v meno Otca
i Syna i Svätého Ducha**

Matúš 28:19

Jedine Bohu patrí sláva

**Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj vašim časopisom.
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.**

www.solas.sk